

SLOVENSKI NAROD

'Zbija vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Dm 2., do 100 vrst & Dm 2.50, od 100 do 300 vrst & Dm 3., večji inzerati petih vrst & Dm 4., Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod vsakega meseca v Jugoslaviji Dm 12.-, za inozemstvo Dm 25.-. Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR: Stronmayerjeva št. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Stronmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

KRITIČEN POLOŽAJ V ŽENEVI

Italijansko-abetesinski spor se je v teku zadnjih dni spričo obojestranske nepopustljivosti do skrajnosti poostiril — Izbruh oboroženega spopada je samo še vprašanje časa — Vsa prizadevanja gredo sedaj za tem, da se vojna omeji na Afriko

Ženeva, 7. septembra. r. V teku zadnjih dveh dni se je položaj v Ženevi zelo poostiril in vedno bolj splahneva upanje, da bi bilo še mogoče doseči mirno poravnavo italijansko-abetesinskega konflikta. Ne samo, da vztrajata Italija in Abesinija vsaka na svojem stališču, tudi med Francijo in Anglijo na eni ter Italijo na drugi strani ni prišlo do nikakršnega zblizanja. Na seji sveta Društva narodov v četrtek zvečer je prišlo med govorom abesinskega delegata, ki je zavračal italijanske obtožbe v zelo ostrih izrazih, do take napetosti, da je italijanska delegacija zapustila sejo in izjavila, da ne bo več sodelovala, dokler bo navzoč zastopnik Abesinije. Laval in Eden sta si nato na vse mogoče načine prizadevala, da bi našla vsaj začasno rešitev spora. Ki bi preprečila izbruh oboroženega konflikta. Pogajanja in posvetovanja so se vršila na vse strani. Kot nekaj izhod za silo so se

naposled sporazumeli na to, da izvolijo petčlanski odbor, ki naj še enkrat prouči ves italijansko-abetesinski spor in predloži svoje poročilo svetu Društva narodov. Pa tudi glede sestave tega odbora ni prišlo do sporazuma, tako da so končno brez sodelovanja Italije izvolili odbor, v katerem so zastopane Francija, Anglija, Poljska, Španija in Turčija. Ta odbor bo sedaj proučil razna sporna vprašanja in skušal najti novo rešitev. V vseh ženevskih krogih pa vidijo v tem le izhod za silo in neke vrste zavlačevalno taktiko, da bi pridobili na času ter da bi se mogla nadaljevata neposredna diplomatska pogajanja. Splošno pa vlada skrajni pesimizem in nihče več ne računa na to, da bi se posredilo doseči mirno poravnavo. Sedaj gre v glavnem le še za to, kako preprečiti, da se vojna v Afriki ne razširi tudi na Evropo, kar bi pomenilo nov svetovni požar.

Abesinijo, tembolj, če se bo še nadalje poskušalo staviti Italijo na zatožno klop. Dolžnost vplivnejših članov sveta Društva narodov bi bila, da bi vplivali na Abesinijo, da postane malo bolj zmerna ter da se ne postavlja s Italijo v isto vrsto. »Popoln d. Italijec domneva, da bodo italijanski sedeži ostali brezsedeni vse tako dolgo, dokler bo Abesinijo zastopal francoski profesor Jeze.

Užaljeni Italijani

Ženeva, 7. septembra. w. Kakor se na knadno izve, je drugi italijanski delegat Rococ med govorom abesinskega delegata profesorja Jezeja, ki je zelo ostro odgovarjal na italijanske obtožbe, zahteval od predsednika sveta Društva narodov, naj takoj prekine sejo ter pozove profesorja Jezeja da se opraviči pri italijanski delegaciji in prekliče svoje izjave. V krogih abesinske delegacije pa izjavljajo, da je italijansko razburjenje docela nerazumljivo, ker je baš italijanska delegacija s svojo spomenico kruto žalila ves abesinski narod in abesinskega cesarja.

Anglija ne odneha

London, 7. septembra. r. Zadnji razvoj v Ženevi je razbil vsako upanje na mirno poravnavo italijansko-abetesinskega konflikta. Današnji listi sodijo, da je polčasno zopet zelo resen in so skrajno rezervirani. Načrtujejo pa, da bo Anglija slej ko prej vztrajala na svojem stališču.

Italija grozi z vojno proti vsem in vsakomur

Ze na najmanjše sankcije bo Italija odgovorila z oboroženim napadom ter izzvala najstrašnejšo vojno vseh časov

Rim, 7. septembra. r. Razpravljajoč o nastalem položaju proglašala »Gazetta del Popolo« ponovno še večkrat poudarjeno načelo, da bo fašistična Italija z Društvom narodov, brez njega ali proti njemu do kraja izvedla svoje akcije. Glede sankcij piše list, da se mora Društvo narodov predvsem izjaviti, ali je za konstruktivno organizacijo miru v Evropi sodelovanje Abesinije bolj dragoceno nego sodelovanje Italije. Potem mora videti Društvo narodov napadalca v Abesiniji, ne pa v Italiji. Končno mora Društvo narodov svetveno izjaviti, ali mu je ljubša kratkotrajna in do skrajnosti omejena vojna v Abesiji, ali pa požar v Evropi. Italija bo na najmanjše sankcije odgovorila z voj-

no, ki ne bo več vojna v kolonijah, kjer se Italija omejuje na svojo obrambo, marveč vojna proti vsaki državi, ki bi kakorkoli sodelovala pri izvajanju sankcij. To bo strašna vojna z vsemi sredstvi, na vseh poljih in tudi tam, kjer se smatrajo varne zaradi oddaljenosti.

List končuje svoja izvajanja s poudarkom prijateljstva do Turčije. Glede predloga, naj posveti Italija svojo pozornost predvsem Mali Aziji, piše list, da je to opozorilo docela nepotrebno in neumestno. Turčija je suverena država, ki ima genialnega voditelja, in država, s katero živi Italija v najboljših prijateljskih odnosih in s katero lojalno sodeluje z največjim zaupanjem.

Nove ponudbe Italiji

Francija in Anglija sta predlagali uvedbo mednarodne policije v Abesiniji, Italija pa zahteva popolno okupacijo po italijanskih četah

Ženeva, 7. septembra. w. Neposredna pogajanja med zastopniki vseh sil so se včeraj nadaljevala skoraj ves dan. Kakor se je zvedelo, sta Laval in Eden italijanskemu delegatu ponovila predloge, ki so bili postavljeni že na konferenci trih veselih v Parizu, dodala pa sta še nekatere nove koncesije. Med drugimi sta predlagala, naj bi se uvedla v Abesiniji mednarodna policija, kar bi pomenilo zasedbo Abesinije po mednarodnih četah. Te čete naj bi bile do tri četrtine italijanske, ostane pa

francoske, angleške in morda še nekatere nevtralnih držav. Italijanska delegacija je ta predlog gladko odklonila in zahtevala, da se dovoli enostavna zasedba Abesinije po italijanskih četah, ki naj bi izvedle in kontrolirale popolno razorožitev Abesinije, ker smatra Italija to za osnovni pogoj miru v vzhodni Afriki. Francija in Anglija sta predlagali tudi še nekatere nove teritorialne koncesije, ki pa so se zele italijanske delegacije nezadostne, tako da so ostale tudi te ponudbe brez uspeha.

Abesinski konflikt se vedno bolj pretvarja v konflikt med Italijo in Društvom narodov

Pariz, 7. septembra. r. »Echo de Paris« objavlja članek Pertinaxa, ki v zvezi z včerajšnjo dramatično sejo v Ženevi vprašuje, ali se konflikt med Italijo in Abesinijo, ki je že grozil, da se pretvori v spor med Italijo in Anglijo, ne bo že jutri izpremenil v konflikt med Italijo in Društvom narodov. Laval je v razgovorih, ki jih je imel pozno v noč, skušal doseči postopek, ki bi odgovarjal paktu Društva narodov, istočasno pa preprečil, da bi se postopalo z Italijo na enak način kakor z Abesinijo. To je problem kvadrature kroga, ki se mora rešiti v Ženevi.

»Matine« piše med drugim: Od sedaj naprej je nevarnost, da se bo italijansko-abetesinski konflikt izpremenil v konflikt med Društvom narodov in Italijo. Včerajšnji dan v Ženevi je bil

zelo kritičen. Večina listov obžaluje, ker se je optimizem moral zopet umakniti skrajnemu pesimizmu, kajti včerajšnja seja Društva narodov je porušila vsako upanje v uspeh. Skoro vsi listi ostro kritikujejo postopanje abesinskega zastopnika, ki je zelo ostro in z žaljivimi izrazi odgovoril na italijanske obtožbe.

Izpraznjeni sedeži, ki dajo misliti

Milan, 7. septembra. r. »Stampa« piše o včerajšnji seji med drugim: Med včerajšnjo sejo sveta društva narodov so italijanski delegati zapustili svoje sedeže. To daje mnogo misliti. Lahko se namreč zgodi, da bodo italijanski sedeži, ki so se sedaj izpraznili samo začasno, ostali trajno prazni. To se bo neminovno zgodilo, če bo svet Društva narodov še nadalje smatral Italijo za enakovredno z

Stojadinović o svojih pariških razgovorih

Predsednik vlade se je včeraj vrnil v Beograd in je takoj po svojem prihodu sprejel novinarje

Beograd, 6. septembra. AA. Z današnjim zagrebškim brzovlakom se je vrnil iz Pariza predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović v spremstvu svojih kabinetnih šefov Gašića in Protića.

Na železniški postaji so predsednika vlade sprejeli člani kraljevske vlade, veliko število senatorjev in poslancev, člani diplomatskega zbora, med njimi francoski poslanik na našem dvoru grof Robert Dampierre, pomočnika zunanjega ministra Jurišić in Martinac, višji uradni ministri ministrskega predsedništva in zunanjega ministrstva, dalje naš novi poslanik v Pragi dr. Protić, šef centralnega presburoja dr. Luković in večje število domačih in tujih novinarjev.

Dr. Stojadinović je sprejel v svojem vozu člane vlade in nato zastopnike časopisja, ki jim je na njihova vprašanja o vtisih s svojega obiska v Parizu med drugim izjavil:

»Moji razgovori z g. Lavalom so bili zelo obširni, hkratu pa tudi zelo lahki. Odnosi iskrenega prijateljstva med Francijo in Jugoslavijo so mi olajšali delo in ni mi bilo težko pojasniti Lavalu, kako gledamo tu na posamezna vprašanja sodobne mednarodne politike. Po končanih razgovorih sva mogla javno ugotoviti svoje popolno soglasje v vsem.

Po drugi strani bodo poročila, ki sem jih dal Lavalu kot predsednik stalnega

sveta Male antante neposredno po svojih razgovorih z dr. Benešem, Titulescom in Ružiči Arasom na Bledu, brez dvoma olajšala Lavalu njegovo diplomatsko akcijo v Ženevi. Tam čaka Laval zelo težka, a obenem zelo častna naloga.

Na ta način je bila moja pot časovno prav dobro določena po Bledu in pred Ženevo. To je v ostalem ustrezalo tudi mojemu načrtu, ki sem ga bil sam določil: najprvo Mala antanta, potem Balkanska zveza in nato Francija.

Da sem bil v Parizu zelo prisrčno sprejet, vam je že znano. Razume se, da ta sprejem kakor tudi visoko odlikovanje, ki sem ga prejel od predsednika francoske republike g. Lebruna, nista veljala samo meni osebno, marveč vsej naši državi, zvesti zavzemci Francije.

Z eno besedo: z uspehi svojega pota v Pariz sem zadovoljen, z njimi je lahko zadovoljen tudi ves naš narod. Če združim svoje potovanje v Pariz s konferencama Male antante in Balkanske zveze na Bledu, tedaj lahko brez pretiravanja rečem, da izkazuje bilanca naše diplomatske delavnosti zadnjih dni aktiven saldo v našo korist.

Avdiencia pri knezu Pavlu

Beograd, 6. septembra. AA. Nj. kr. V. knez-naměstnik Pavle je sprejel danes opidne v avdienci predsednika ministrskega sveta dr. Milana Stojadinovića

Huda letalska nesreča pri francoskih manevrih — Pri trčenju dveh bombnih letal 10 mrtvih

Pariz, 7. septembra. r. Pri včerajšnjih vojaških vajah povodom velikih manevrov v Champagni se je pripetila huda letalska nesreča, ki je zahtevala 10 smrtnih žrtev. Dve bombni letali 21. letalskega polka, katerih posadko so tvorili po en oficir in štiri podoficirji, sta severozapadno od Saint Jeana D'auza zašli v oblake, kjer sta pilota izgubila orientacijo. V višini kakih 2000 metrov sta letali v največji brzini potrti trčili druga ob drugo. Posledica je bila da sta takoj električnirala kabinata

rezervorja na obeh letalih ter sta letali treščili v globino. Eno letalo je padlo na prosto polje, drugo pa je treščilo na neko hišo, ki jo je takoj objel ogenj. Vsa posadka obeh letal se je ubila. Trupla ponesrečenega letala, ki je treščilo na polje, so že našli, dočim je vsa posadba drugega letala zgorela in so našli na pogorišču le še par zoglegnih kosti. Letalski minister in poveljnik letalstva sta osebno odšla na kraj nesreče.

predstnik v pariz. Abesinije. Dočim se je japoneta javnost zadnje tedne držala skrajno rezervirano, so začeli sedaj širiti letake, v katerih ostro napadajo Italijo in pozivajo japonski narod naj prisloži na pomoč Abesincem.

Tudi Nemci beže

Berlin, 7. septembra. g. Iz Addis Abebe poročajo, da je nemški poslanik nujno nasvetoval vsem nemškim naseljenim v Abesiniji, naj najkasneje do srede zaradi nevarnosti vojnih zapletitev, zapuste deželo.

Pospešene vojne priprave v vzhodni Afriki iz bojazni pred zaporo Sueškega prekopa

Kairo, 7. septembra. r. Transporti italijanskih čet in vojnega materiala skozi Sueški prekop so vsak večji. Očividno računajo italijanski vojaški krogi z možnostjo zapore Sueškega prekopa in so zato pospešili transporte v vzhodno Afriko. Dočim je šlo do srede preteklega tedna skozi prekop tedensko okrog 10.000 italijanskih vojakov, se je

takrat zvišalo to število na 15.000 moči in še vedno narašča. Opažajo, da se množe tudi transporti orožja in municije, zlasti pa topov in letal za Abesinijo. Ker se izkrcavajo v raznih lukah Rdečega morja, je te transporte zelo težko kontrolirati. V tujakšjih krogih mislijo, da ni računati z italijansko ofenzivo proti Abesiniji pred 20. oktobrom.

Ponoven apel Abesinije na svet DN

Addis Abeba, 7. septembra. w. Danes je bil objavljen službeni komunik, ki pravi, da je abesinski cesar spričo dogodkov v Ženevi poslal tajništvo Društva narodov nov apel na svet Društva narodov, v katerem ga prosi, na pravično in v duhu pakta Društva narodov reši italijansko-abetesinski spor. Razsoda poravnalne komisije glede incidenta pri Ualualu je jasno pokazala, na kateri strani je pravica. Zato ni nobenega povičja več, da bi se stvar še nadalje zavlačevala. Svet Društva narodov naj

že na tem zasedanju izreče svojo sodbo, da se pomiri ne samo abesinska, marveč vsa svetovna javnost.

Irak ponuja Abesiniji vojaško pomoč

London, 7. septembra. g. Veliko pozornost v tujakšjih krogih so izzvale doslej oficielno še ne potrjene vesti, da je kralj Ibn Saud ponudil abesinskemu cesarju vojaško pomoč, v primeru oboroženega spopada z Italijo.

Poset italijanske vojne mornarice v Franciji

Pariz, 7. septembra. w. »Jour« poroča, da bo v kratkem posetil večji oddelak italijanske vojne mornarice francoske mornarice, da vrne na ta način nedavni poset francoske mornarice v italijanskih lukah.

Kriza litovske vlade

Kovno, 7. septembra. r. Vlada je danes podala ostavko. Kriza vlade pa je bila takoj rešena. Novo vlado v kateri so po večini dosedajni člani, je sestavil bivši ministrijski predsednik Tubelis.

Opustošenje Floride

Newyork, 6. septembra. AA. Ravnatelj odprave za pomoč na Floridi navaja v svojem prvem poročilu, da je samo na Keyskih otokih ubitih 400 bivših bojevnikov, ki so bili zaposleni pri javnih delih. Škoda še vedno ni mogoče niti približno ugotoviti. Predsednik ameriškega Rdečega križa je obvestil telegrafsko predsednika Roosevelta, da so doslej identificirali 256 žrtev, 250 ranjenecov pa se bori s smrtjo.

Uniformiranje šolske mladine v Rusiji

Moskva, 5. septembra. AA. V vrsti novih ukrepov, ki jih je izdala sovjetska vlada, je tudi naredba, ki odreja uniforme za šolsko dečo. Vsi šolarji in dijaki bodo morali biti uniformirani.

Meščanskošolski učitelji pri prosvetnem ministru

Beograd, 5. septembra. AA. Prosvetni minister g. Dobrović Stojadinović je danes sprejel v svojem kabinetu izvršni odbor Zdrženja učiteljev meščanskih šol. Podpredsednik odbora Božidar Veseli je ministru pojasnil glavne potrebe meščanskih šol v zvezi s sklopi letošnjega kongresa združenja učiteljev meščanskih šol v Ljubljani.

Minister Stojadinović je izjavil, da posveča meščanskim šolam posebno pozornost in da se bo večstransko sezval tudi v ministrskem svetu za ugodno rešitev spomenice izvršnega odbora Zdrženja učiteljev meščanskih šol.

Vpokliče 50.000 italijanskih rezervistov

Rim, 6. septembra. AA. Imel je ukaz o vpokliču 50.000 rezervistov letnika 1932, ki so bili iz rodniških seznamov oproščeni vojaškega službovanja ali pa jim je bil vojaški rok skrajšan na tri mesece.

Delovno vreme še traja

London, 6. septembra. AA. Današnji »Daily Telegraph« poroča iz Addis Abebe, da delovno vreme še vedno traja v Oga, dehu in v drugih območjih krajih Abesinije. Slabo vreme je tudi v sosednji Etiopiji. Kjer so valile padavine.

Ob začetku šole

Šola ne ve več zastavljati mladini idealov, zato mladina ni s srečo z njo

Ljubljana, 7. septembra.

Začetka šolskega leta se ne veseli nihče iskreno, ne roditelji, še manj pa mladina. Ne vemo, kako se počutijo učitelji in profesorji, lahko pa rečemo, da je šola marsikomu težko breme. Šola bi morala biti pravi blagoslov za vse, opredelimo pa že iz tega, kako se je vsi boje, da ni nihče povsem zadovoljen z njo in da ne služi svojem namenu kakor bi morala. Kritika šole je že nekaj običajnega ob koncu in začetku šolskega leta. Vsi zahtevamo od šole več uspehov in si želimo manj truda, mnogo je reformatov in tudi reform ni malo, toda vse ostane pri starem, le da smo leto za leto bolj nezadovoljni s šolo.

Šola pomeni za roditelje začetek še hujših skrbi za mladino pa konec počitnic, temeljit konec. Nihče ne more reči, da je pri nas premalo počitnic in da mladina nima dovolj časa za okrepitev in pripravo za šolo. Toda baš zaradi tega opozablamo, da počitnice same na sebi niso dovolj, kakor tudi šola sama na sebi ni vse; glavno je sistem. Sistem šole in sistem počitnic. Ker nam pa ni dovolj jasno, kakšen naj bi bil sistem šole, da bi bili z njim vsi zadovoljni in ker so nesprihi na šolah čedalje očitnejši, kritiziramo vsi v en glas. Povsod iščemo krivdo, vendar tako, kakor da si ne upamo pogledati resnici v oči. Krivda pa ne leži v šoli sami, ne le v učnih sistemih, lenobi učencev in nestrpnosti profesorjev; upoštevati moramo, da so šole izgubile ugled, ki so ga uživale prejšnje čase, kajti nešteto absolutov ne more stopiti v življenje. In ker ni izgledov, da bi šola zagotovila eksistenco absolutov, ni več prave vneme med dijaki. Vedno več je dijakov, ki se šolajo povsem apatični. Vsi se sicer ne svedajo, kako huda je borba za obstoj, čutijo pa, da je šola prav za prav le torišče borbe za diplome, ki so nazadnje le brezpomembni papir. Uradi obveščajo javnost, da so vsa službena mesta zasedena ter da je brezpredmetno vsako vlaganje pršenj. Toda šole so kljub vsemu prenapolnjene, pač zato, ker roditelji hočejo vsaj izločiti otroke, če jih že ne morejo poslati kakor drugače v življenje, učiti se obrti ali česar koli.

Tako se neprestano veča napetost med šolo in življenjem in čedalje močnejše je trenje med posameznimi skupinami za pravico do obstoja. Šola zahteva, da se jim umakemo iz služb inekvalificiranosti. Pogosto se svede izkaže, da šola ni nič bolj sposobila nekaterih za posamezne poklice kakor je druge življenje samo, odnosno samoučiteljstvo. Počasni uvidevamo, da diplome niso glavno, temveč znanje samo. Uvidevamo, da je sistem šole najbolj pogošen, ker v šolah skušajo mladino prilepiti, da bi se učila z izdajanjem spritčeval, a pogosto dosežejo s tem baš nasprotno, namreč ubijejo mladino veselje do učenja. Šola tudi ne vzgaja dovolj mladine v samostojnosti in ne uči je misliti. Življenje

pa zahteva od človeka predvsem to. S formulami, ki se jih nauče v šoli na izustu, marsikdo ne ve kaj početi v življenju. Šole nudijo res izredno mnogo papirnatega znanja, ki bi lahko marsikomu zelo pomagalo v življenju, ko bi ga vedel porabiti, ko bi bil dovolj samostojen za to in ko bi mu vse prekmalu ne eplahnelo iz glave. Ko ni bila tako ostra borba za kruh, nismo opazili tako zelo hibi šole, zato tudi nismo toliko zahtevali od nje. Zdaj pa bi radi tudi marsikaj zvrnili na njo. Tako nekateri trde, da je šola kriva tudi nezaposlenosti. Res je šola slaba, toda slaba je samo zaradi tega, ker je slabo vse, ves okvir.

Zadnje čase so začeli nezaposlenost »pobijati« tudi s tem, da so začeli omejevali dotok na šole. Kdove zakaj so začeli zapirati učiteljskega za žensko mladino. Kdor hoče biti objektiven, mora priznati, da bi bilo edino pravilno, ako bi že omejili dotok dijaka na spol. Če se pa že ozirajo na spol, morajo vedeti, da so se baš ženske izkazale kot posebno dobre vzgojiteljice ter so v šolah mnogo krat prekosile moške učne uči. Ženska je že po naravi vzgojiteljica. Zdi se, da se vprašanje naša šole še čedalje bolj komplicira, namreč, da bi se rečevalo. Ni dovolj, da zvrnemo pavšalno vso krivdo na šolo, reforme, kakšna je ta o omejitvi dotoka deklet na učiteljskega, pa še celo škodujejo. Dovolj pa tudi ni, da gledamo le na napake šole, tudi mladini moramo poseviti več pozornosti. Mladina ni mrtev material, ne moremo je primerjati s surovino za tovarno; mladina je naša bodočnost — to nam pa ne sme biti le fraza. Mi jo pošiljamo v življenje, mi jo vodimo in mi tudi odgovarjamo za njo. Ne učimo je samostojnosti, prepuščamo jo pa čedalje samo sebi. Vedno več zahtevamo od nje, nudimo ji pa čedalje manj. Zahtevamo da se naj čim marljivejši uči, da naj zmaguje napreduje in da slepo sledi vsemu. Mladina je pa postala mladena proti šoli, ker se šola razhaja z njo. Šola ne ve več zastavljati mladini idealov, zato mladina ni s srečo z njo. Mladina se veseli samo počitnic, šole ne. Počitnice se pa veseli najbolj zaradi tega ker lahko tedaj obrne šoli hrbet, ne le zato, da počiva.

Odgovarjamo pa tudi za to, da mladina ne porabi primerno počitnic. Počitnice so namenjene predvsem splošni okrepitvi učencev. Toda kako se naj mladina okrepi, ako mora stradati tudi med počitnicami, ako nima priroke živeti mirno v naravi? Mnogi dijaki se morajo truditi najbolj baš med počitnicami, ker se morajo pripravljati na izpita. Med neuradnimi počitnicami med šolskim letom pa dijaštvo seveda mnogo zamudi, zato v šoli tem bolj hita, ko se zopet začne pouk. Šola se začneja, težko je premagati malodušje, kajti nič se ni spremenilo, le skrbi so čedalje večje. Mladini ne znamo pokazati lepe poti v bodočnost. Mnogo bo še morala pretrpeti.

Slovenija na kraljev rojstni dan

Vsi naši kraji so lepo in prisrčno počastili mladega kralja na njegov prvi rojstni dan

Ljubljana, 7. septembra.

Rojstni dan mladega kralja je Ljubljana proslavila na svečan in prisrčen način. Ze v petek je bilo vse mesto v zastavi in zelenju, po izložbah pa so trgovci okrasili sliko mladega vladarja z zelenjem in cvetjem. Uvod v proslavo je bila večerna baklada po mestu, v kateri so sodelovala vsa narodna društva. Povorka, v kateri je stalo več tisoč članov teh organizacij, je krenila med sviranjem šestih godb in ob spremstvu nosilcev plamenic po ljubljanskih ulicah pred razkošno razsvetljeno magistrat, kjer je množico nagovoril župan dr. Ravnihar. Njegov govor, prežet ljubezniv in do domovine, je izzvenel v prisrčno, da bočemo živeti v slogi in miru, s pošteno in možato voljo v medsebojnem spoštovanju in sporazumu urediti vse notranje zadeve in zbrati vse naše telesne in duševne konstruktivne sile na delo in za povzdign našega kulturnega, gospodarskega in socialnega življenja, da zgradimo na ta način svojemu kralju dom, ki bo nanj ponosen gledal vsak državljan, s spoštovanjem pa ves zunanj svet. In ko je zaključil z vzklikom: Zivel kraj Peter II. Zivela kraljica Marija! Zivel ves kraljevski dom! — se je množica spontano odzvala. Iz tisoč grl je zaorilo: Zivel! »Sloga« je zaigrala državno himno, pevci Hubadove župe in Pevske zveze pa so zapeli »Buči morje« in »Hej Slovani«.

Včeraj je bila uradna proslava kraljevega rojstnega dne, ki se je pričela z zahvalnimi službami po ljubljanskih cerkvah. Ob 9. je škof dr. Rožman pel Te deum v stolnici. Službi božji so prisostvovali ban dr. Puc, župan dr. Ravnihar, divizionar general Nedeljkovič, narodna poslanca dr. Fux in Turk, mnogo senatorjev, general Pekić in številni odlični predstavniki naše javnosti, a korporativno so se udeležili še tudi predstavniki JS. Ob pol 8. jutraj je v pravoslavni kapeli na Taboru prota Budimir opravil službo božjo za pravoslavne vernike, prav tako pa je bila služba božja tudi v evangelijski cerkvi, kjer je govoril pastor v srbohrvaščini.

V mestu so bile ves dan trgovine zaprte in vladalo je praznično razpoloženje.

Svečana predstava v operi

V slavnostno razsvetljenem opernem gledališču so vprizorili v zadnjih sezonah po zaslugi nosilke glavne eslovne partije najbolj uspešno opero, Masseneto »Manon«. Pred začetkom predstave je zavrnil operni orkester državno himno ki jo je zbrano občinstvo stalo poslušalo. Poleg številnih zastopnikov prosvetnih in narodnih društev so se predstave udeležili ban dr. Puc, divizionar general Nedeljkovič, podban dr. Pirkmajer, župan dr. Ravnihar in načelnik raznih držav. nih in mestnih uradov.

Ga. Zlata Gungl-Jonac — Gavelova je imela s svojo priznano zmagovitostjo »Manon« posebno srečno večer. Občinstvo jo je opetovano odlikovalo s priznanjem med dejanji ter ji poklonilo med premori celo vsto cvetličnih in drugih darov. »Cavaliere dr. Grioux se je lepo uveljavil vsaj še hodočo sezono, kot gost pa je nastopil v partiji očetca de Grioux ravnotelj Beietto in bil v vsakem pogledu močestski sveč in zdrav. Glede na slavnostno predstavo se v ostalem vzdržuje vseke kritične pripombe. Opero je dirigiral kapelnik Striffo. Občinstvo je bilo s predstavo v splošnem zelo zadovoljno in je nagajalo slavne soliste z občinstvom zaslužnim priznanjem. Fr. G.

Na Viču

Vič, 7. septembra.

Kraljev rojstni dan je nacionalni Vič proslavil zelo svečano. Organizacija proslave je prevzel naš marljivi Sokol. Požrtvovalni člani in članice so razkošno okrasili pročelje Sokolskega doma z zelenjem, zastavami, napisni in kraljevo sliko v sokolskem kroju. Tudi spomenik blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja so Sokoli lepo okrasili z zastavami, zelenjem in venci ter pržili lučke, dva mogočna reflektorja pa sta obevala spomenik raz. Mariničeve hiše.

Kmalu po 19. uri se je zbrala na predvečer kraljevega rojstnega dne sokolska družina pred Sokolskim domom, odkoder je odšla velika povorka članstva, naraščajoča in deca (nad 450 oseb) s članskim in naraščajočim praporom ter poštarstvo godbo iz Ljubljane po vsiki občini. Manifestanti so navdušeno vzklikali mlademu kralju Petra II. Jugoslaviji ter pevali domoljubne in sokolske pesmi. Koder se je pomikala povorka, so bile vse hiše lepo razsvetljene in okrašene z zastavami, v Rožni dolini pa je velika množica privzela Sokolom navdušene ovacije in jih obsula s cvetjem.

Pred spomenikom Viteškega kralja se je med tem zbrala velika množica, ki je pričakovala sokolsko povorko. Pred spomenikom lipo je stopil član državne uprave br. Rudi Marinič, ki je imel na zbrano množico krasen govor o pomenu 6. septembra za sokolstvo in naš narod. Najprej so je spomnil tragične smrti nepozabnega prvega Sokola Viteškega kralja Aleksandra, nato pa kratko orisal dolžnosti in naloge Sokolov od mladega kralja Petra II. in Jugoslavije. Ob zaključku govora je množica zaklicala mlademu kralju triskrat sokolski »zdravje«, spomnil blagopokojnega kralja Aleksandra pa počastila s klici »sloga« Godba je zaigrala državno himno, vsa množica pa je navdušeno zapela »Hej Slovani«, nakar je bila manifestacija zaključena.

Na kraljev rojstni dan je bila v župni cerkvi zahvalna služba božja, ki so se je udeležili Sokoli, šolska mladina, gasilci, občanski zastop, Narodna Odbrana, ter ostala društva in korporacije. Po molitvi za kralja so pevci najprej zapeli zahvalno pesem, nato pa državno himno. V obeh šolah sta bili kratki svečanosti, mladina in Sokoli so pa odšli potem k slavi JS na Kongresni trg.

V Škofji Loki

Škofja Loka, 6. septembra.

Prvi rojstni dan našega mladega vladarja je proslavila zelo lepo tudi Škofja Loka. Škof ob 20 se je pomikala z Mestnega trga mogočna povorka. Sprejaj je nosila skupina mladine pisane lampijone, za njo pa so stopali gasilci. Sledila je godba »Lubnik« s predstavnikmi občine, potem Prosvetno društvo, delavstvo in sokolstvo. Sprejaj deca in naraščaj s praporom in lampijoni, za njimi pa dolga vrsta bratov in sester v krogih in z zast. Pestro povorko, ki je v iskrenem navdušenju prepevala in vzklikala Nj. Vel. kralju Petru II., vsiokemu kraljevskemu domu in Jugoslaviji, je zaključilo ostalo prebivalstvo s članstvom raznih ustanov in družb. Med povorko je bilo mesto razsvetljeno in je ekoro ni bilo hiše, ki ne bi bila postavila na okna vsaj skromnih sveč. Drugod so blestale hiše v žaru celih skupin lampijonov, zlasti lepo pa so bile razsvetljene šolske zgradbe. Nova Šola Viteškega kralja je predstavljala v modro—bell—rdeti razsvetljavi veličastno trobojnico, vidno daleč po loški okoli. Prek spodnjega trga in Grabna je krenila tisočglava množica nazaj na Mestni trg, kjer so se ponovile manifestacije sokolskemu starešini, najvišjemu bratu — kralju Petru II. Meščane je nagovoril župan, notar g. Sink naglašujoč, da bomo poslednjemu načelu Viteškega kralja Aleksandra I. najlepše služili z globoko, prepričano ljubeznijo do mladega vladarja, ki mu je bilo usojeno, da prevzame v tako ranih letih dediščino svojih slavni prednikov. Godba je zaigrala državno himno, nato pa so se množice le počasi razšle, pa čeprav je že deževalo in se je kmalu zatem vilja strahovita ploha.

Danes je bilo po vseh delavnicah, pisarnah in trgovskih obratih počivalo, bil je prazničen dan tam bolj, ker je po večernem deževju posijalo v popoldanskem urah zlato sonce. Pomladkarji JS loških Šol so odšli že z jutranjim vlakom na ljubljanske svečanosti, slovesna služba božja pa se je darovala ob 8. v župni cerkvi. Maši z molitvami za kralja so prisostvovali predstavniki vseh državnih in civilnih oblasti aktivni in rezervni oficirji s poveljnikom mesta podpolkovnikom Markuljem, šolska mladina z učitelstvom, Sokol, razna druga društva in korporacije. Po cerkvenem opraviu so imele šole interne proslave. Otroci so bili in dekletarjali na sporedu pa so bili tudi slavnostni govori.

V Trebnjem

Trebnje, 6. septembra.

Tudi v Trebnjem smo se marljivo pripravili za svečano proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. Ze na predvečer se je kraj praznično odel z državnimi zastavami. Raz vseh hiš so vzhvale trobojnice, ki so tokrat prvič po smrti blagopokojnega kralja Aleksandra zaplapolale v čast mlademu kralju, Petru II. Svečane maše, so se udeležili predstavniki vseh tuk. uradov in šolska mladina obeh Šol.

Po maši so bile na šolah svečane proslave, ki so se posebno odjeknile in vidno navdušile šolsko mladino. Del šolske mladine pa je pod vodstvom svojih učiteljev odpotoval k svečanostim Jadranske straže v Ljubljano in je bil tako tudi naš pomladek JS. — mladi čuvrji našega morja — častno zastopali na velikih svečanostih v Ljubljani.

V Novem mestu

Novo mesto, 6. septembra.

Tudi Novo mesto je dostojno proslavilo rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. Ze proti večeru pred rojstnim dnem so Novomeščani pričeli okraševati z zelenjem, cvetličami in kraljevimi slikami okna svojih hiš in izobesili državne trobojnice. Zlasti so se potrudili v tem pogledu nekateri trgovci, ki so svoja izložbena okna uredili zelo lepo in okusno. Zvečer ob pol 20. uri pa se je vršila povorka z bakljado po mestu, katere so se udeležili vsa kulturna in narodna društva, vse korporacije, šole, uradi, duhovščina, vojaštvo in vsa naša javnost. Povorka je krenila ob navdušenih vzklikih mlademu kralju z godbo na čelu, po Trdinovi cesti, čez trg kralja Petra II. do srezkega naselstva, nakar se je vrnila pred krasno razsvetljeno in okrašeno magistrat, kjer je godba zaigrala »Hej Slovani« in državno himno. Med povorko je bilo vse mesto lepo razsvetljeno, zlasti pa magistrat in frančiškanski samostan. Veličastni manifestaciji na trgu je prisostvovalo več tisoč ljudi.

Proslava se je zvečer nadaljevala v Sokolskem domu ob pol 21. uri. Po pozdravnih narodni koracnikih, ki jo je odigral sokolski orkester, pod spretnim vodstvom br. Draga Sproca, je stopil na okrašeni oder s kraljevo sliko v sredini starosta novomeškega Sokolskega društva, br. Marinič, ki je v lep in globoko zasnovanih besedah orisal pomen proslave prvega rojstnega dne našega mladega kralja Petra II. Ob tej priliki se je tudi spomnil tragične smrti njegovega viteškega očeta, ter poveljeval njegove vrline z željo, da bi hodil mladi kralj po njegovi poti. Sledile so koncertne točke, katerih zaključek je bila državna himna. Danes, na rojstni dan, pa se je darovala v frančiškanski cerkvi služba božja, v kapiteljski

cerkvi pa pontifikalna maša, ki jo je daroval prota g. K. Cerin. Cerkvemu opraviu so prisostvovali vse šole, društva, korporacije, vojska z oficirji, uradi in občinstvo. Po službi božji se je vršil na trgu kralja Petra II. defile vojaštva, ki so mu prisostvovali predstojniki uradov, oficirski zbor tuk. garnizije in rezervni oficirji.

V Trbovljah

Trbovlje, 6. septembra.

Kljub slabemu vremenu so se začele dav. zbirati pred rudniško restavracijo na vodah velike množice prebivalstva vseh obojev in stanov, da proslavijo rojstni dan svojega ljubljanskega kralja Petra II. Prva je prikorakala na zbirališče železničarska godba, za njo sokolska, nato pa še delavska, Okrog pol 9. ure se je razvrstil po cesti proti Trbovljam mogočen sprevod z sokolsko godbo, rezervnimi oficirji, Sokoli in gasilci v krogih na čelu, Uniformiranim organizacijam je sledila delavska godba, ki so se ji priključila zastopstva uradov, rudnika ter ostale organizacije in prebivalstvo v civilu. Za temi je korakala železničarska godba, ki se ji je priključila šolska mladina višjih razredov, dočim so se nižji razredi šolske mladine udeležili službe božje že ob 8. uri jutraj, ker bi sicer cerkev ne mogla zajeti vseh tisočev naše mladine.

Dejstvo, da je bila udeležba kljub deževnemu vremenu tako velika, dokazuje, s kako ljubeznijo je delovno ljudstvo trbovjske doline udano svojemu mlademu kralju, v katerem vidi svetel simbol boljše bodočnosti. Po službi božji, ki jo je opravil katehet g. Ratelj, se je zbrala množica pred spomenikom, posvečenim blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Železničarska godba je zaigrala »Slovenec-Srb, Hrvat«, nato pa je spregovoril znameniti starosta trbovjskega Sokola br. Adolf Z. Jesih, naglašujoč, da je preteklo danes 12 let, ko se je rodil našemu narodu naš ljubljani kralj Peter II. 12. let ni dolga doba, kljub temu pa je prinesla našemu visokemu stavljencu težkih udarcev, ko mu je usoda ugrabila skrbno očetost, nam pa velika kralja. Ubili so nam kralja, misleč razrušiti stavbo, ki jo je veliki nepozabni kralj gradil s toliko ljubeznijo, toda varali so se, v temne dneve je posvetil svetel žarek, na prestol slavni Karadjordjevičev je stopil mladi naš kralj Peter II. ki ni le naš up v naša nade, marveč tudi uveren izvrševalec volje svoje velikega očeta. V mladem kralju vidimo našo svetlo bodočnost, saj se v njegovih žilah prijetka kri slavni Karadjordjevičev, kri kralja Osvoboditelja Petra I. kri kralja Zedinitelja Aleksandra I. po katerih stopnjah naša bodočnost v srečnejšo bodočnost. Mladi kralj ni sam na tej poti; ves naš narod stoji za njim in danes ko mu prisegamo svetobo in udanost, mu želimo vso srečo ter mu kljubemo: Zivel kralj Peter II. Zivel kraljevski dom Karadjordjevičev, Gromki žajvo vzklikaj množice so zaključili njegov govor.

Delavska godba je zaigrala »Bože pravde«, nato pa je železničarska zaključila svečanost pred spomenikom s »Hej Slovani«. Množice so se začele razhajati, Sokolstvo pa je odšlo v sokolski dom, kjer se je vršila ob 10. uri slavnostna seja trbovjskega Sokola. Tam je zamenikal br. Ratelj imel z globokim potnitišnim prepričanjem govor, v katerem je slavil delo in žrtve blagopokojnega kralja Aleksandra I. za naš narod in državo, zlasti pa za naš Sokolstvo, ki mu je postavil najtrdnjeje temelje s tem, da je odredil svojo slogo, našega sedanjega kralja Petra II. za starostno vsega jugoslovenskega Sokolstva. Največje delo za svoj narod in državo pa je nagravil s tem, da je povezal zgodovino naše junaške armade z imenom svojega ljubljanskega sina, ko je dal na njegov rojstni dan znamenjati slavne polkovne zastave junaških srbskih polkov s novimi zastavami jugoslovenskih polkov. — Svoj potrditveni govor je proslavil končal s žvijo kljci mlademu kralju, ki so mu vsi Sokoli in Sokolice stoji pridružil. Lepo svečanost je zaključila sokolska godba s državno himno.

Na Jesenicah

Jesenice, 6. septembra.

Proslava kraljevega rojstnega dne na Jesenicah. Na predvečer kraljevega rojstnega dne so bile Jesenice v zastavi. Vse hiše ob glavnih cestah so bile krasno razsvetljene, predvsem mestna hiša, postajali in poštne postojke, šole in hiše v katerih stanujejo železničarji. Mnogo trgovskih izložb je bilo lepo in okusno okrašeno s slikami in hiši mladega kralja. Po mestu so hodile goste množice ljudi, ki so pričakovale povorko z bakljado, ki pa se je radi silnega mraza za dobro uro zakasnila.

Zaradi dežja se je že pred povorko vršila v nabito polnem Sokolskem domu sokolska proslava kraljevega rojstnega

Beleznica

Koledur.

Danes: Sobota, 7. septembra katoličani Regina, Mrena. Jutri: Nedelja 8. septembra katoličani Maša Gosp., Gosinja, Danesnje prireditve

Kino Metica: Maček v jakhu
Kino Meel: »Vrata sanj
Jutrišnje prireditve
Kino Metica: Maček v jakhu
Kino Meel: »Vrata sanj
Dejstvo rekame

Danes in jutri: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva 20, Gariša, Maša-Zabotka 4.

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti jutraj na prazen želodec čašo

prirodno **Franz Josefove** grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Strašna smrt otročička v plamenih

V Štatenbergu nad Makolami je našel v goreči hiši smrt najmlajši sinček posestnika Skledarja

Poljčana, 7. septembra.

V Štatenbergu nad Makolami je v sredo ponoči pri posestniku Skledarju Cirilu izbruhnil požar, ki je zahteval poleg drugega tudi smrt dve in pol leta starega otroka.

Ogenj je izbruhnil okrog 21. ure. Skledarjevi, katerih leena in s slamo krita hiša stoji bolj na samotnem hribčku, so tedaj že spali; stara mati in mati s tremi otroci. Nenavaden svet in prasketanje nad glavo, je prebudilo ženo Agato, ki sprva ni vedela, kaj naj vse to pomeni. V naslednjem hipu je pa z grozo ugotovila, da prav njena hiša gori. Brž je prebudila babico in otroke, ki sta jih še vse zaspale odnesli pred hišo. Ogenj je že od vseh strani bruhal in lisal domačijo, ko je uboga žena brez stekla še v hlev, da bi rešila še živino. Tedaj pa se je zgodilo najstrašnejše. Kdove kako in kdaj se je najmlajši otrok, dve in polletni fantek, v splošni zmedzi znašel ponovno v hiši, ki se je že začela podirati. Odrasli, ki so bili priča otrokove smrti, ki je živ zgorel, vedo povedati le to, da so ga videli sredi sobe še živega, a mu niso mogli pomagati, ker je bil vstop v tem trenutku tako pri oknih kot pri vratih zaradi silnih plamenov nemogoč. Ko je prišla mati, je dete že vse opečeno še strednj dvignil ročico, trije preši so mu bili še zgoreli, nato pa se je hiša sečila in pokopala revčka pod seboj. Obup nesrečne matere in groza ostalih, ki so bili priča

prizoru, a niso mogli pomagati, so tu ne da popisati.

Moža usodne noči ni bilo doma. On je namreč zaposlen na žagi v Poljčanah in se vozi domov ob koncu tedna. O nesreči je izvedel šele naslednji večer. Vse naselje je pod vtisom grozne nesreče in sočustvuje z nesrečnimi starši, ki so na tak krut način izgubili svoje najmlajše dete. Kako je požar nastal, še ni znano. Zadevo preiskujejo poljčanski orožniki.

DOLENJSKE TOPLICE

Radio-termalno kopališče 38 stopinj Celzija. Kopeči direktno na izvirkih, brez vsake črpalke, prirodno enakomerna temperatura, ogrojen dotok vrele, zato izredno zdravilne reumatizma vseh vrst, ženskih boleznih itd. Od 1. septembra dalje izredno znižano cene. Pavšalna penzija (oba-topla in mrzla voda - centralna kurjava - prvovrstna hrana - kopeči - zdravniški pregled - vse takse in ves komfort) za 10 dni Din. 600.— za 20 dni Din. 1.100.— Zeleniška postaja Straža-Toplice. Avtobusna zveza k vsakemu vlak. Ug. dnost za brezplačno povratek z železnico se mora zahtevati že pri dohodni železniški postaji. Pojasnila in prospekte daje uprava.

Resnična ljubezen

— in verjemi mi, prijatelj, da imam tako rad svojega psa, da se bom dal zanj nagajati, če usnem pred njim.

dne, katere so se udeležili zastopniki oblasti, rezervni oficirji, gasilci in zastopniki in članstvo mnogobrojnih, narodnih, stanovskih, kulturnih, narodno - obrambnih, sportskih društev, klubov in organizacij.

Starešina Sokola, br. dr. Obersnel je v lepih besedah orisal veliko delo Karadjordjevičev za osvobodjenje in ujedinjenje našega naroda, se spominja tragične smrti kralja Aleksandra ter želje sokolskemu starešini mlademu kralju Petru II., da bi srečno vladal našo lepo državo in povedel k veličini in blagostanju.

Godba je zaigrala sokolsko koračnico, državno himno in »Hej Slovani,« mladinski pevski zbor pa je zapel pesem »Kralju Petru II.« in s tem zaključil proslavo.

Po proslavi se je na sokolskem telovadnici formirala povorka z bakljado, ki je s sokolsko godbo na čelu šla po Tyrševi, Kralja Petra in Gosposvetski cesti na Trg kralja Aleksandra, kjer je bil stik in govor predsednika mestne občine g. dr. Janka Vovka, nakar je šla naprej po Prešernovi cesti pred Sokolski dom, kjer je bil razhod.

V petek dopoldne se je vršila v mestni župni cerkvi slovesna služba božja, katere so se udeležili zastopniki oblasti, drž. uradov, občine KID, Sokoli, rezervni oficirji, gasilci, šolska mladina z učiteljskim ter predstavniki in člani neštetihih društev, klubov, organizacij in preprostega naroda, tako da je bila prostrana cerkev zasedena do kraja.

Čeprav ni bilo vreme lepo, je vladalo ves dan v mestu prav praznično razpoloženje. Delo v tovarnah, obrti in trgovinah je večinoma počivalo, množice ljudi so se izprehajale po mestu in se popoldne porazgubile na izletih po okolici.

V Celju

Celje, 6. septembra

— Rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. je tudi Celje zelo svečano proslavilo. V četrti zvečer je bila velika bakljada na mestu, v petek zjutraj služba božja v Marijini, pravočasno in evangeljski cerkvi, ob 9.30 vojaška parada in defile pred mestnim magistratom, ob 11. pa slavnostni zbor

narodnih in kulturnih društev v nabit polni dvorani Narodnega doma. Vsa poslopja so bila v zastavah, večina izložit pa je bilo okusno okrašeno s slikami mladega kralja

Maribor svojemu kralju

Maribor, 6. septembra

Naš obmejni Maribor, ki tako zelo ljubi svojega mladega kralja in ves kraljevski dom, je pokazal to tudi na proslavi prvega rojstnega dne našega kralja. Že na predvečer je bilo vse mesto v državnih trobojnicah. Okoli 20. ure zvečer pa se je po mestnih ulicah vila imponantna povorka, kakršne že dolgo ni bilo v Mariboru, saj so kljub dežju prišli na ulice skoraj vsi Mariborčani, da tako počaste svojega prijubljene kralja. Vsa mariborska društva, mnogo delegacij in predstojniki vseh uradov ter več godb na čelu povorke, vse to se je jadrilo v lepo manifestacijo neomajne zvestobe in goreče ljubezni do našega kralja Petra II., kateremu so čisto pri navdušeno klicali naj živi on in z njim ves kraljevski dom. Povorko je zaključil kraški patrijotičen govor našega mestnega župana g. dr. Lipold, ki je v imenu vseh občanov še ponovno vzklikal mlademu kralju ob njegovem rojstnem dnevu nato pa je vojaška godba zaigrala državno himno.

Danes dopoldne se je proslava nadaljevala. Ob 8. uri zjutraj so se v stolnici vršile cerkvene slovesnosti in škof dr. Tomažič je daroval pontifikalno mašo. Slovesnosti so se udeležili vsi predstojniki, ki državnih in samoupravnih oblasti ter postrojena četa vojaštva z generalom Hadžićem na čelu. Po vseh šolah pa so bile proslave na učence. V mestu je bilo praznično razpoloženje in vse delo je počivalo.

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4., 7 in 9¼ uri

jutri ob 3., 5., 7. in 9¼ uri

film lepote, ljubezni in sanj

„Vrata sanj“

topnina: Din 4.50, 6.50 in 10.—

Manifestacije za naše morje

Ljubljana je dobila praznično lice — Velike svečanosti Jadranske straže

Ljubljana, 7. septembra

V Ljubljani so se to dni zgledali množice kakor le ob največjih slovesnostih, mesto se je razgibalo v pravi južnjaški živahnosti in nemirne uniforme jadranskih stražarjev dajajo temu vrvenju še tem večji poudarek vročega jutra. Tudi vreme je obmorsko, južno, črni oblaki se zbirajo nad Ljubljano in od časa do časa se vili je ploha. Kljub temu pa vreme ni moglo motiti manifestacij Jadranske straže in ne pristranskega praznovanja kraljevega rojstnega dne.

Bakljada pred praznikom

Ze v četrtek je bilo mesto zelo živahno in povsem praznično. Ljubljana je bila vsa v zastavah. Robbov in trojiški spomenik sta bila okrašena tako lepo, da se je vsak ustavljal ob njima, na mnogih hišah so viseli vencji, v izložitih so poveševale slike naš Jadrana in opominjali napisi, kako važna je zahteva po zvezi Slovenije z morjem — povedo se je poznalo, da se je Ljubljana pripravila na posebno slovesno trenutke. Ze v mračno so začeli žarometi pred umetnostnimi spomeniki in močnega pročelja gradu, nebotičnika, magistrata in nunske cerkve so zablestela v žarki svetlobi. Na gradu je žarel napis »Čuvajmo naše morje!« Stijajno razsvetljen je bil spomenik Ilirije. Na oknih so začeli ljudje prizigati sveče in nešteto začetih Jadranske straže je plapolalo povsod, kamor koli si se ozrl. Ljudje so bili skoraj vsi na ulicah. Izredno mnogo se jih je strvalo zlasti na Marijinem trgu.

Kongresni trg je bil ves zaseden. Menda ni bilo društva, ki bi se ne udeležilo baklade, in se kosala med seboj, da bi bila čim lepše zastopana. Sprevod je krenil s Kongresnega trga po Vegovi ulici in Rimski cesti na Bleiweisovi cesti mimo banovinske palače. Na balkonu palače je bil podoben dr. Pirkmajer. Palača je bila krastno razsvetljena, prizganih je bilo nešteto svet. Ob vseh oostah, kjer se je pomikal sprevod so stali ljudje v gostih pripihjih. Občudovali so zlasti čete gasilcev v novih uniformah. Na čelu spreveda je koralna častna četa vojakov z lampijoni. V sprevodu so bili dobro zastopani tudi Sokoli v krojih. Sprevod se je ustavil pred magistratom. Mestni trg in stranske ulice so bile polne ljudi, ki so pazljivo poslušali govor predsed. občine in predsednik odbora za proslavo kraljevega rojstnega dne dr. V. Ravniharja. Pred magistratom so govorile bakle na visokih svetilnikih kakor na žrtveniku. Nad balkonom je žarel napis: Živel kralj Peter II! Med slavnostnim govorom je začelo zopet deževati. Praporščaki so zbežali s prapori pod kapove. Predsednikov govor je napravil močan vtis, ki ga je pa še poglobila himna, ki jo je zaigrala »Sloga«, a najbolj je učinkovala pesem »Buči morje adrijskoe«, ki jo je zapel združen zbor Hubadove župe in Pevske zveze. Mestni trg je zelo akustičen. Slavnost je bila najlepše zaključena s pesmijo »Hej Slovani«, ki jo je pela z zborom vsa množica. Ljudje so se hitro razšli, kajti koncert je začel svetec Elita. Začelo je deževati, kakor dežuje le v Ljubljani. Lilo je vso noč.

Jadranska straža na pohodu

Zjutraj so nam vremenski viharji temeljito zmešali račune. Na manifestacije Jadranske straže so prišli člani iz vse države, posebno mnogo je pa bilo pomladkarjev iz naše banovine. Vsa ta množica in razen nje še narodna društva, niso vedeli, kam bi se obrnili. Če bo deževalo, bo svečanost na Taboru, je bilo določeno. Toda kdove, ali bo deževalo ali ne bo? Ljudje so se zbirali že pred 9. na Kongresnem trgu. Ob 9. sta prišla sporočila dva odbornika JS, da bo svečanost na Taboru. Vendar so se mnogi še vedno zbirali na Kongresnem trgu. Prihajali so tja od vseh strani. Zopet drugi so hiteli na Tabor. Ob 10.30 je bila že napolnjena dvorana. Pomladkarji so še neprestano prihajali. Nenadno so pa telefonsko sporočili, da bo svečanost vseeno na Kongresnem trgu. Reditelj je glasno sporočil novo odločitev in mladina je krenila proti Kongresnem trgu. Na poti smo še vedno srečavali pomladkarje mnogih šol, ki so šli proti Taboru. Končno so se vendar vse množice usmerile proti Kongresnemu trgu, a prihajale so še vedno, ko je škof dr. Rožman že blagoslovil prapor. Ko so tribuno zasedli odlični goetji, kraljev zastopnik divizionar P. Nedeljkovič, ban dr. D. Puc, župan dr. V. Ravnihar, dvorna dama Fr. Tavčarjeva, podban dr. Pirkmajer, predsednik oblastnega odbora JS, podpredsednik izvršnega odbora JS B. Stepanovič in drugi, je začelo zopet deževati. Kongresni trg je bil pisano morje množice, praporov živih barv, plapolajočih zastavic in narodnih noč. Toda za nekaj časa so to petrostno zakrili dežniki.

Godba »Sloga« je zaigrala svečan koral. Ob spremljevanju godbe je zapel zbor Hubadove župe in Pevske zveze molitve »Ti si nas ustvaril«. Predno je škof dr. Rožman blagoslovil prapor, je spregovoril o pomenu obrada. Dejal je, da bi naj bih vredni neprecenljivega zaklada, morja, da bi ga ne branili le z orožjem, da bi bili mojni, pravno krepki ter zdravi stražarji Jadrana. Blagoslovljeno zastavo je izročil kraljev zastopnik general P. Nedeljkovič predsedniku oblastnega odbora dr. Pirkmajeru. Dejal je, da daruje prapor v kraljevem imenu ter da mora biti mladim jadranskim stražarjem vedno svetinja, ki jih naj opominja na državljansko dolžnost in na tiste, ki so že žrtvovali življenje za naš Jadrana in našo svobodo. Dr. Pirkmajer je naglasil, da oblastni odbor ni mogel dobiti lepšega priznanja za 10-letnico svojega dela ter da se bo vedno s ponosom in globoko hvaležnostjo spominjali kraljevega daru. Zagotavljal je kraljevega zastopnika, da bodo vzgojili pod praporom prave stražarje našega morja. Povzdignil je glas: Slovensno prisegamo zvestobo kralju in delali bomo, dokler ne bo ves narod trdno zedinjen, pripravljen na vse žrtve za brambo domovine. — Zahvalil se je škofu in prosil je kraljevega zastopnika, da tolaži njihovo žalost in vdanost na kraljevskem domu. Nazdravil je kralju in onkraj vzklikov je zahrmel po trgu, mirjade zastavic je zaviralo v pozdrav. Godba je zaigrala državno himno. Predsednik je po tem izročil prapor gospodarskega J. Brilju,

ki ga je sprejel s slovesno zaobljubo. Govoril je še v imenu izvršnega odbora B. Stipanovič. Končno je pa zaigrala himna jadranskih stražarjev iz timone iz timone grl, nakar se je začel pomikati sprevod po Šelmburgovi ulici.

Tako lepega spreveda še dolgo nimamo videli. Okrog 230 praporov je bilo v njem in pomikal se je pol ure mimo banovinske palače, kjer je bil defile. Na Kongresnem trgu so nekateri poznavalci cenili množico na 15.000. Posijalo je sonce, mladina se je razvnela in navdušenje se je polastilo z vsem ognjem tudi odraslih in nepretrganih sipirjih. Na ceste je deževalo cvetje, vzklikli so se pa združili v en sam nepretrgan val ter odmev zvokov, razlegajoč se daleč po mestu. Pozabili smo na vse, na slabo vreme in nerazpoloženje. Ki se nas je polastilo ob deževnem jutru. Bil je lep praznik mladine, naših mladih »mornarjev«, ki plovejo v lepo bodočnost.

Jadranski stražarji na velesjemu

Popoldne smo pa vsi zajadrali na velesjem. Velesesmišče je postalo pretesno, celo zunaj paviljonov je bila takšna gneča, da si moral skoraj povsod rabiti komolce, če si se hotel kam prehniti. V paviljonih pa tudi komolci niso mnogo pomagali. V vseh paviljonih je bila takšna gneča, da se je promet ustavil. Čeprav večer ni bilo vroče, je bilo v paviljonih zelo sopeno. Vsi poznavalci jadranske razstave so napovedovali, da bo letošnja jezenska prireditel izredno dobro obiskana, vendar ni nihče pričakoval tako dobrega obiska.

Na ribarsko razstavo ni mogla niti polovica tistih, ki so si jo hoteli ogledati. Ljudje so čakali v dolgi vrsti pred vhodom kakor med vojno na kruh. Skozi paviljon J nekaj časa sploh ni bilo mogoče priti. Silna gneča je pa bila tudi v paviljonih H, E in F, čeprav v njih ni jadranske razstave. Za vstopnice na varietetsko predstavo so se ljudje skoraj tepli. Ko so zapeli paviljone, se je pa trdo ljudi v drevedu in veseličnem prostoru. Takšnega vrvenja nismo vajeni v Ljubljani niti ob največjih dogodkih. Ze prve dni je bilo med velesesimskimi obiskovalci mnogo tujcev in gostov iz drugih pokrajin v državi. Jadranska razstava je zbudila ogromno zanimanje, ki pa še vedno raste. Zato bo obisk dober ves čas. Menda ne bo nikogar, ki bi zamudil to edinstveno priliko, da bi se ne ogledal razstave, kakršne najbrž ne bomo nikdar več videli.

Udeleženci svečanosti JS bodo poneli sloves o jadranski razstavi po vsej državi. Včeraj so bili menda vsi na velesjemu, vendar se obeta v nedeljo še večji obisk. Ljubljancem pripravljamo, da si ogledajo jadransko razstavo ob delavnosti, ker si sicer ne bodo mogli ničesar dobro ogledati.

Pozdravni večer v Kazini

V veliki dvorani Kazine, okrašeni s simboli JS in s sliko mladega kralja, ki čvrsto krmari brod naše usode, je priredila smoti mestna občina udeležencem kongresa na čast pozdravni večer. Zbrali so se tu najodličnejši predstavniki in voditelji jadranskega gibanja z izvršnim odborom na čelu in po delegatih so bile zastopane skoraj vse edine. Med banketom je prvi spregovoril kot domačin župan dr. Ravnihar. Prva zdravica je veljala mlademu kralju, čigar rojstni dan smo proslavljali včeraj in ki je najvišji pokrovitelj JS. Godba dravske divize na balkonu je zaigrala državno himno, a vsi navzoči so vstali in navdušeno vzklikali mlademu kralju.

Govor g. župana je bil večkrat prekinjen z vihranim odobravanjem. Nasto je spregovoril podban dr. Pirkmajer, ki se je iskreno zahvalil g. županu za velično pozornost, ki jo je izkazal jadranski straži s pozdravnim večerom gostom na čast. Prav tako je iskreno pozdravil zbrane goste, naglašujoč, naj verujejo, da prihajajo ti pozdravi iz srca in da so besede iskrene.

V imenu bana g. dr. Puc je pozdravil navzoče prosvetni šef dr. Breznik kakor tudi v imenu vsega pomladika JS. Naglasil je, kako močno je razširjena ideja JS med našo mladino, ki jo je organizirane že okrog 70.000 in na koncu spet na predstavnike JS, naj podpirajo težnje za gradnjo domov za to mladino ob sinjem Jadrana, želeč obenem, naj bi se organizirajo pomladika tudi v drugih banovinah po Sloveniji.

V imenu amigrantskih organizacij je pozdravil zborovalce g. Cermelj, a nato se je kot najstarejša članica JS oglasila k besedi velika rodoljubinja g. Zlata Kovčičeva, naglašujoč, da velja njena zahvala ljubljani Ljubljani, ki je kakor vedno tudi ob tej priliki pokazala svojo nacionalno zavednost. V imenu delegatov se je zahvalil za priročen sprejem in gostoljubnost bel Ljubljani generalinji taj. nki JS general Tudorčević, nato so pa govorili bivši ministri v pokolu dr. Peleš iz Zagreba, slepi delegat Dimitrijevič iz Niša in predsednik Zbornice za T. J. I. g. Jelacin iz Ljubljane. G. Jelacin je v svojem govoru naglasil, da je vprašanje našega pomorstva tesno vezano z gospodarskimi vprašanji in na vseh konferencah trgovskih zborov, tako pred 10 leti na istem mestu v Ljubljani in na konferenci ki je bila šele pred nekaj dnevi zaključena, je bilo vprašanje pomorstvo in usmeritve naše gospodarske politike na morje vedno na dnevnem redu. JS smatrajo gospodarski krog kot svojo avanturo za doseg svojih ciljev. Podčrtal je važnost zveze Slovenije z morjem, naglašujoč, da potrebujemo poleg železniške zveze še moderno avtomobilsko cesto na Sušak.

Govorili so nato še višji državni tožilec v pok. Dušan Bašić iz Dubrovnika in predsednik oblastnega odbora dr. Matič iz Petrovarada, a zabavni del večera sta izpolnila godba dravske divize in Slovenski vokalni kvintet, ki je zapel več narodnih pesmi.

Vprašanje ljubljanskega trga

Zlasti potrebna je ureditev mesarskega trga — Stroški bi ne bili nezmogljivi

Ljubljana, 7. septembra

Ljubljanski trg postaja glede na naraščanje prebivalstva v mestu samem in pa v okolici vsakakor premajhen, o čemer se je že veliko pisalo. Skromno razbremenitev za glavni živilski trg pomenijo trgi pri Sv. Jakobu v šiški in pa na Viču, kjer pa se vendarle ne nudi vse, kar premore ljubljanski trg. Zato je tudi večina prebivalstva s periferije navezana na nalcup živila na glavnem trgu. Mestna občina se je mnogo trudila da trg čim bolj uredi, a se ji to glede na pomanjkanje prostora ni posrečilo, čeprav se je trg raztegnil tudi na prostor med semeniščem in prav do stolince. Ob gotovih dneih, ko pripeljejo na trg večje zaloge blaga, se začne boj za prostore in se morajo prodajalke s kosarami in drugo robo stiskati na kup pri čemer kupovalke skoraj ne morejo do razstavljenega blaga. V gneči je v nevarnosti blago na stojnicah in klopih, v nevarnosti so prodajalke, kakor kupovalke, največ pa imajo od prerivanja sem in tja drzni žeparji, ki prav radi posejajo naš trg in jih gneča nikoli ne moti.

Prostor na trgu je sedaj sicer dobera utrjen in se gleda tudi na to, da se tam ne nabira preveč nesnage, vendar se pri danih razmerah ni moglo povsem ubraniti prahu, ki prihaja s ceste in se kotlorko toliko vleče na razstavljenega živila, na stojnicah ter na klopih. Tako je torej tudi v higijenskim pogledu trg na precej slabih nogah kar ne sme in ne more ostati

trajno. Če se moderniziramo in prilagodimo v tolikih pogledih potrebam časa moramo gledati in stremeti za tem, da se bomo tudi tu, z dobro voljo bi se dalo tudi v tem pogledu marsikaj popraviti in izboljšati.

Poseben del trga tvori mesarski trg v šolskem drevedu. Tudi za zboljšanje in moderniziranje tega so bili pripravljeni že razni načrti, a je ostalo samo pri načrtih. Vsi mesarji imajo zdaj samo lesene prodajalnice in kope, ki so v higijenskem pogledu pomanjkljive. Mesarskih stojnic je na trgu okrog 80. Mesarji sami streme za tem, da bi se uredilo vprašanje stojnic, tako, kot se je že nameravalo, namreč da bi se uredila načrt, tlakovanja šolskega drevedora, razširitve prostora do brega Ljubljanske in zidanja modernih zidanih stojnic s pokritim hodnikom po sredi, svetlobo za hodnik naj bi prihajala skozi okna, ki bi bila napravljena na strehi hodnika. Stroški za ureditev mesarskega trga niti ne bi bili nezmagljivi, obenem pa bi bili kaj kmalu poplačani, saj je znano, da plačujejo mesarji za svoje prostore mestni občini dokajšnje najemnine. Kakor žujemo, so prav v teh dneh pokrenili na magistratu znova vprašanje ureditve celotnega, v prvi vrsti pa mesarskega trga. Končno je menda vendarle pričakovati, da pride v doglednem času do izpolnitve želje tako konzumentov kakor tudi prizadelih obrtnikov.

OUZD v avgustu

Ljubljana, 7. septembra

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani objavlja statistične podatke o zavarovanju delavcev v avgustu. (Številke v oklepajih pomenijo prirastek oziroma padec od avgusta lanskega leta). Povprečno je bilo zavarovanih moških 51.395 (— 770), žensk 31.401 (+ 507), skupaj 82.796 (— 263). Bolnikov je bilo 2.084 (— 276), povprečna dnevna zavarovana mezda je znašala 22,32 (— 0,34), celokupna dnevna zavarovana mezda pa 1.847.733,6 Din (— 34.475,20). Število zavarovanih delavcev se je napram juniju kakor vsako leto, tudi letos nekoliko dvignilo. Napram avgustu lanskega leta je pa število zavarovancev še vedno nekoliko manjše, ker so se letos spomlad gotove kategorije delavstva izločile iz zavarovalne obveznosti. Zdravstvene razmere med delavstvom so se pa močno zboljšale.

Letni padec povprečne dnevne zavarovane mezde je še vedno precejšen. Tudi povprečna dnevna zavarovana mezda, odgovarjajoča približno fiktivnemu dnevnemu zaslužku povprečnega delavca, izkazuje vsako leto v juniju neznačen prehodni sezonski padec, prav tako število zavarovane delavstva. Padec celokupne dnevne zavarovane mezde znaša 34.475,20 Din. To pomeni, da so dneveni bolniški prispevki OUZD za Din 2.400 manjši kakor v avgustu lanskega leta.

Zanemarjen del mesta

Ljubljana, 7. septembra

Nasproti velesesja v leti črti z uničenim pivovarstvo so zrasle zadnje čase iz tal nove hiše. Zdi bi bilo treba urediti tudi tajo pripadajoče ulice, zlasti zvišati Malgajevsko ulico. Tu je bilo sicer posneto nekaj gramozov, toda še premalo. Ta gramoz na ulici naj bi se z valjarjem etalili, da bi mogli ljudje hoditi po nji. Zelo pomembna je tudi razsvetljava. Namestiti bi bilo treba več žarnic, da bi ne taval po temi ljudje, prihajajoči z gorečnega kolodvora ali pa z velesesja.

Ob zapuščeni istiski stoji še sedaj lesena tribuna in menda bo kriva malomarnost, da še ni odstranjena. Dobro bi bilo, da bi mestna občina posvečala malo več pozornosti tudi temu delu mesta. Tribuna je treba čim prej odstraniti, da ne bo kazala vse okolice. Tudi se zdi, da se v okolici sami sumljivi ljudje, da ne bi nikoli varni, če te zanes pot s večer v ta zanemarnjeni del mesta.

Maček v žaklju

(K današnji premijeri v Matici)

Ljubljana, 7. septembra

Twini Dolžin je pesnik in kakor večina njih je zadolžen do ušes. Z vsem ognjem svojega srca ljubi Suzy Martin, hčerko svojega krojača in največjega upnika in je z njo tajno zaročen. In ko ga povabi teta Evgenija na svoj grad, je to njegova rešitev v zadnjem času: dano mu je namreč, da se sanira. Seveda pod pogojem, da spravi svojo sestrično Ireno pod streho. Ta je namreč zaljubljena v dirkača Edmunda Vernona, ki naj bi jo poročil. Twini je vzel napladičo — ček, glasec se na primerno vato, a videl je takoj, da seditva ni tako lahka kakor si je predstavljal. Irena namreč ni Vernonov ideal saj je je sama krepkost, kuhari zna, klekljati, peti in švati, a o sportu nima pojma. Vernon se ne ukvarja mnogo z ženami. Zanimajo ga malo in še to le v primeru, da so popolne sportnice. Twini pojasi to svoji sestrični, a ta stavi, da bo Vernon v teku štirinajst dni vanjo zaljubljen do ušes. In zdaj se prične komedija; prava metamorfoza prebranske Irene, ki Vernona res popolnoma omreži. Na koncu se znajeta dva srečna para v prekrasnem Monte Carlu in teta daje svoj blagoslov.

O tem filmu se izraža kritika v samih superlativih saj je poln zvoncev prešerno, stit, radosti, neugnanosti, komičnih zapletov in smeha, prav tak kakor sta vse.

kožno napisala Ladislav Szilagyi in Mihail Eisenman. V glavni vlogi vedno ljubica občinstva, Magda Schneider, od znanih igralcev pa Wolf Albach Retty kot doktor, a Theo Lingen kot Irenin bratranec in posredovalec. Režija je Elchbergova. Prava mojstrovina in zato je šel čmaček v žaklju po vsem svetu. Drevo bo v Matici slavnostna premijera.

Iz Maribora

— Mladonke — v gledališču Mladonke, ki imajo vselej do plesa in šlege, hite, se sprejmejo v plesni šoli Narodnega gledališča v Mariboru. Priloge sprejema dnevnica blaznaja Narodnega gledališča, vsekakor od 9. do 12. ter od 15. do 17. ure, ob nedeljah pa od 10. do 12. ure dopoldne. Ker se prične vaje za novo sezono so v kratkem, naj bodo prijave čimprej v gledališču.

— Študijske knjižnice. Mariborska študijska knjižnica bo prihodnji teden odprta od 8. do 12. ter od 15. do 18. ure, na kar opozarjamo našo javnost.

— Kravc neznane z nabitimi samokresom. Avtorstvo Franc Supanič je na zili v četrti proti št. 11, kjer naj neznane neznane. Z nabitimi samokresom v roki je zahteval naj ga odpelje do državne meje. Neznane je bil po obrabi vega krvav in je držal ves čas vožnje v roki nabiti samokres. Seveda je bil šof, ter v smrtne strahu. V št. 11, pa je potnik zahteval, naj mu šofer pripelje iz nekake mariborskega hotela še prilagojeno ter mu je dal za to potrebni listek. To da neznano v hotel je Supanič očel na policijo ter povedal svoj nenavaden dogodek. Polcija je ukrenila vse potrebno, toda krvavi neznane je je meč tem že popihal. Občasti se zamkajo, kdo je bil skrivnostni potnik.

SPORT

— Bolgarski sportnik v Ljubljani. Prejeli smo: Bolgarski državni prvak v tenisu, atletiki, ki tvori prav za prav reprezentanco Bolgarije, nastopi danes in jutri proti lahkoatletskemu moštvu Primorja, ojačenemu z atletom Bankovcem, članom beogradskega BSK. Lahkoatletski savez je to prireditel sicer prepovedal, ministrstvo za tel. vzg. je pa Bolgarom dovolilo nastop. SK Ilirija, ki je prvotno dovolila svojim atletom start, se je uklonila skipe sv saveza. Hvale vredno razumevanje nacionalnega prestiza mora biti pred razmišljanjem prepovedi, je pokazal g. Banković, ki je bil takoj pripravljen nastopiti za Primorje.

Pogačarjev memorial. Jutri ob 8. uri dopoldne se prične na teniških igriščih SK Ilirije spominski teniški turnir, ki bo priletni k aodelovanju skoro vse igrače in igrače kluba. Tekmovalo se bo v moštvu in damskem singlu ter miksu in na vsakem doubitu in sicer po cup best of tree sistemu. Razen tega je na programu še en single za vse one, ki bodo izpadli v prvem kolu glavnega turnirja. Na ta način bodo prišli na svoj razen gotovo tudi oni, ki so manj izvežbanji v tekmovalstvu. Končne borbe v ostalih disciplinah bodo zelo zanimive in se bodo pričele približno ob 16. popoldne. Vabimo vse prijatelje teniškega sporta k jutrišnjemu turnirju.

Požar v Vevčah

Ljubljana, 7. septembra

Ob 12.45 je zadonel na ljubljanskem Gradu topovski strel, naslanjajoč požar. Ogenj je izbruhnil v verški papirnici. Ogenj je začelo nad velikim B strojem in se je ogenj z bliskovito naglono širil na vse strani. V plamenih je še oddelek za klet. Obstoja velika nevarnost, da se ogenj razširi na vse poslopje.

Borzna poročila

Carih. Beograd 7. Pariz 20.2725, London 15.1775, New York 307.50, Bruselj 51.70, Milan 25.0750, Madrid 42, Amsterdam 207.8750, Berlin 123.70, Dunaj 57.30, Praga 12.2050, Varšava 52.50, Behera 2.50

ELITNI KINO MATICA

Telefon 21-24

Danes od 4, 7½ in 9¼
Premiera veselo opere z

MAGDO SCHNEIDER

THEO LINGENOM

MAČEK V ŽAKLJU

Ljubka opereta polna smeha, šale in petja

Predprodaja od 11.—1½15

REZERVIRAJTE VSTOPNICE

DNEVNE VESTI

Ban dr. Puc v Beogradu G. Ban dr. Dimko Puc se je odpeljal v Beograd ter v torek dne 10. t. m. ne bo sprejemal strank.

Direktor dravske finančne direkcije g. Sedlar Avgust bo od 9. do 22. septembra na odmoru ter v tem času ne sprejema strank. Nedomestuje ga pomočnik g. Josip Šatler, ki sprejema stranke vsak dan od 10. do 11.30.

Ispisovanje v banovinski službi. Imenovani so: za banovinskega svetnika sreski kmetijski referent pri sresnem načelniku v Radovljici inž. Ivan Rajat, za sekundarnega zdravnika pri banovinski bolnici v Mariboru uradniški pripravnik dr. Bogoslav Skalický, in za banovinskega lekarnarja pri splošni bolnici v Mariboru banovinski uradniški pripravnik mr. ph. Viktor Strauch in za banovinskega knjigovodjo pri banski upravi, pomožni knjigovodja Avgust Pungartnik. Vpokojena je banovinska služiteljica pri banovinski bolnici v Brežicah Jera Bevc. Premeščeni je banovinski občinski uradnik Ignac Samec od tanske uprave k upravi banovinskega zdravilišča Rogaska Slatina. V višjo skupino je pomaknjen banovinski upravnik pri javni bolnici v Ptuj Josip Strašek.

Napredovanja v naši vojski in morarici. Napredovali so v čin brigadnega generala pehotni polkovnik Milorad Klobučar, v čin polkovnika artiljerijski polkovnik Fran Tomšič, Anton Partić in Vladimir Vauhnik, pehotni Branko Pogacnik, konjeniški Egon Skrinjar in Tontić Kotalji, inženjerski Franjo Kapičelj in Ciril Danda, intendantski Anton Hivert in veterinarski Ljudevit Planinšek. V čin majorja kapetani I. klase pehotni Jakob Polončnik, Slavko Skolbier, Franjo Zahrl, Julij Fric, Stanislav Kajfež, Josip Dežman in Ljudevit Pogacnik, artiljerijski Oton Pečar, zrakoplovna Slavko Gortan in Vilhald Premrou, sanitetni dr. Aleksander Zidan, strokovni Vekoslav Cerjak in Milan Strkanec, strojni Josip Crnovar, v čin kapetana II. klase poročniki pehotna Anon Metelko in Stanislav Pišlar, artiljerijski Feliks Rus, Fran Pavlovič in Ivan Prelog, konjeniški Stanislav Skaaberne in Viktor Kramarič, inženjerski Karl Orehek, Josip Bateljka, Janez Zadnik, Božidar Bajar, Branko Poljanec in Jakob Baloh, inženjersko-tehnični Ernest Golobčič, sanitetni dr. Janez Gantar, lekarniški Josip Kranjcar, veterinarski Slavko Hudolin in Ignac Baš, strojni Ivan Macene, v čin poročnika lojnega abroda II. klase poročniki fregate Anton Raziger, Blaž Miren, Feliks Sresen, Franjo Keser, Ivan Osterc in Adolf Mentak, v čin poročnika orožniški podporočnik Janez Bregar, v čin poročnika fregate poročnik korvete Rudolf Vinkler.

KAVARNA
VELESEJEM
Volga
Vsak dan vele-
mestne atrakcije!
Ciganska kapela z najmlajšim prisahe-
m, umetnik na violino nastopa vsak dan po-
poldne v VOLGI na velesejmu in zvečer v
ODEON BARU.

Vsi trde, da kaj takšnega še niso videli. Včeraj je bil tudi izreden naval ob bazenu za rečne ribe na velesejmu. Tudi tam niso prišli vsi na vrsto. Izredno presenečenje zbujajo okrog 10 kg težek krap. Tudi najboljše poznavalci rib pravijo, da takšne zverine še niso videli. Še bolj bi se pa čudili, če bi vedeli, da je bil ujet v Habjanovem ribniku pod Rožnikom, kakor večina razstavljenih rib. Idiličen ribnik ob Večni poti poznajo vsi Ljubljančani, redki pa vedo, da so v njem tako lepe ribe. V bazenu je okrog 20 kg rib, Vanj bi se lahko spravili 100 kg rib. Zelo se ljudje čudijo temu velikim donavskim somom in ščukam, ki so pa tudi iz naših vod. Bazen za rečne ribe privlači skoraj prav tako, kakor akvarij za morske živali, saj pa je tudi v resnici atrakcija.

Službenega lista. Službeni list kraljevske banke uprave dravske banovine št. 72 z dne 7. t. m. objavlja ukaz o imenovanju dr. Branka Kaludjercića za ministra za pošto, telegraf in telefon in dr. Mihe Kreka za ministra brez portfelja, uredbu o dopolnitvi uredbe o sestavi in poslovanju državne filmske centrale, navodila za sestavo občinskih proračunov za l. 1936/37, pojasnilo glede potrditve lekarniških knjig, objave banske uprave o pobiranju občinskih davčnin in razne objave iz Službenih novic.

Ljubljančani in obiskovalci velesejma se spoustijo vsak dan na velesejmu. S parka »Karagorgijec« je prispel specialni list, ki pripoveduje o vseh načinih restavracije. Vsakemu ustreže po želji. Tudi gospodinjice se bodo lahko marsikaj naučile od njega. Pri nas smo do zdaj kuzmulari zelo malo morskih rib, vendar pa konzum raste od leta do leta, kar je v veliki meri zasluha našega živilskega trga. Seveda je pa še treba velike propagande in boljše si ne moremo misliti od te na velesejmu. Vsem gredo ribe zelo v slast, zlasti še, ker niso tako drage in marsikdo prizna, da doslej še ni vedel kaj je najljubše za želedec. Ribe prispejo vsak dan od morja ter so zanesljivo sveže. Le po njih!

Predstavniki 23 narodov v Zagrebu. Zagreb je sprejel včeraj odlične predstavnike 23 narodov, ki so prišli na mednarodni kongres aeronavtične federacije. Vseokoli gošče se priostavljajo defiležu

vojske na Jelačićevem trgu in zlasti so se izražali pohvalno o nji Italijani. Predsednik Mednarodne aeronavtične federacije rumunski princ Bibescu je prišel v Zagreb s svojim avijonom v petih urah. Nemška letalka Luiza Hoffmann je priletela z avijonom »Jungmann«, in je večeraj dopoldne delala nad Zagrebom take akrobacije, da so ljudje kar strmeli.

Za izlet naših gostilničarjev v Avstrijo in Češkoslovaško je v avtobusu prostih še nekaj mest. Opozorjamo interese na to izredno priliko prijetnega družabnega potovanja, na katerem bodo videli izletniki mnogo lepega in zanimivega. Stroški znašajo 1980 Din, potovanje bo trajalo 12 dni. Prijave sprejema »Zveza gostilničarjev« v Ljubljani, telefon 3014.

Tudi velesejski katalog dokazuje, da je sedanji velesejem nekaj posebnega. Češar še nismo videli. Katalog ima trajno vrednost, saj je v njem več prispevkov, ki so jih napisali strokovnjaki z vseh področij kulture in gospodarstva, znanosti in umetnosti, ki so zdaj zastopane na jedrskih razstavi. Pisali so prireditelji močnejše jadranske razstave, da nam katalog nudi povsem jasno in zaključeno sliko velikega dela ter priprav, ki ga lahko pravilneje ocenimo le, če se poglabimo nekoliko bolj vanj. Katalog je pa zelo potreben vsem, ki si hočejo s pridom ogledati sedanje razstave in ki žele imeti spomin na lepo razstavo s pregledom vseh oddelkov. Prodaja ga velesejski urad.

ZOBOZDRAVNIK SPECIALIST
DR. EGON BASSIN
LJUBLJANA, GLEDALIŠKA ULICA 4,
nasproti opere, ordinira od 9. do 12. in
od 4. do 7. ure.
Telefon 28-98.

Zastopniki učitelstva meščanskih šol pri prosvetnem ministru. Prosvetni minister Dobrovoje Štešičev je sprejel včeraj v svojem kabinetu izvršni odbor Učiteljskega združenja meščanskih šol. Podpredsednik odbora Lesič je pojasnil ministru želje in glavne potrebe meščanskih šol v Ljubljani. Minister je zelo ljubeznivo sprejel delegacijo in izjavil, da po vseca meščanskim šolam posebno pozornost in da se bo v ministrskem svetu zavzel za popolno ureditev vseh v spomeni izvršnega odbora združenja navedenih zahtev.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme. Včeraj je bilo pri nas in v Zagrebu nekaj dežja, drugod pa vedro. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 32, v Splitu 28 v Beogradu in Sarajevu 27, v Rogški Slatini in Zagrebu 23, v Ljubljani in Mariboru 19. Daj je kaval barometar v Ljubljani 761,9, temperatura je znašala 18,2.

Smrt pod vlakom. V Brodu se je pripetila v četrtki težka nesreča. Vlak je do smrti povozil 63-letnega trgovca Natana Gromera. Po eni strani je vozil osebnih, po drugi strani pa tovornih vlak, a Gromer je hotel čez železniško progo in ni opazil tovrstnega vlaka, ki ga je podrl in vlekel nekaj časa za seboj, da je obelzel vse razmesarjen in je bil takoj mrtev.

Otrok utonil. Zagrebški vrtnar J. Zorjavi na vrtu bazen za zalivanje rož. Včeraj se je igral na vrtu njegov sinček Josip, star 3 leta. Oče je delal na vrtu in ni opazil, kako je zašel sinček v bazen in utonil. Nesrečni oče je našel otročiča že mrtvega.

Nesreča in neizpolna. Kitarja Hrenjka, 8 letnega sina železniškega strovodnika iz Hrastice pri Jesenicah, je na cesti povozil neznan voznik in mu zlomil levo nogo. Enaka nesreča je doletela 3 letnega Janeška Bokarčiča, čina kovaškega mojstra v Dolekcu, ki mu je na prevlečen voznik zlomil levo roko.

ELITNI KINO MATICA

Tel. 21-24

Danes od 4, 7½ in 9¼ uri

Premiera veselo opere z

Magdo Schneider in

Theo Lingenom

Maček v Žaklju

Ljubka opereta polna smeha,

šale in petja

Iz Ljubljane

Iz Živilski trg je pretesen. Vsako je sen se še posebno kaže potreba porazširjenju živilskega trga, kar postane pretesen. Danes se je nudil zopet najlepši primer, da je na sedanjem trgu premalo prostora. Ljubljana vendar neprestano raste, živilski trg je pa še vedno tako majhen, kakršni je bil pred desetletji. Danes so bili zasedeni tudi prehodi z živil in vozovi. Marsikje so se gospodinjice težko prebrile skozi med tesnimi vrstami. Tudi prodajalnih miz je bilo premalo. Prodajalci so pa še vedno prihajali. Izredno mnogo je bilo sadja, pa tudi soljiva in zelenjave. Tudi perutninski trg je bil zaseden mnogo bolj kakor navadno. Pač pa je bilo zopet malo gob, ki so se zaradi tega podražile na 4 Din merica. Jajčka prodajajo po 150 Din kg naprej. Najlešje hrustke so po 6 Din. češnje pa po 4 Din kg. Najlešje grozdje je zdaj na trgu tako zvano hamburško, ki je po 10 Din kg.

To je res namizno grozdje. Sicer je pa lepo tudi smederevsko po 6 Din kg. Cene sočirja so nespremenjene. Zdaj bodo nekaj časa stalne, dokler ljudje ne bodo pospravili s polja in vrtov letošnjih pridelkov. Jajca so pa še vedno draga, par po 1.75 Din.

Odstranitev neokmenega zobnega oblička? Zelo enostavno: Najprej očistite zobe s znano zobno pasto Chlorodont in jih nato sperite grgraje s toplo vodo Chlorodont. Tuba Din 5.—

Iz Voda je salita Ljubljanišnje struge. Ponudi med sototo in nedeljo je bilo skoraj vso noč. Voda je zalila velik del zaprtje Ljubljanišnje struge in zaradi tega ne morejo delati. Mnogo vode je zlasti okraj zapornice, med ustjem Gradašnice in Spico, ker se ni postavljena zapornica na Spici. Najbrž jih bo jesensko vreme še zelo oviralo pri delu. Preden bodo mogli zopet nadaljevati betoniranje dna, bodo morali izrpati vodo iz struge. Zato bo delo nekaj dni počivalo. Voda pa je previsoka tudi na Spici, da bi lahko delali pri novi zapornici.

Sveža solata, zabojni makaroni in spageti — Pakete in jajčne — so osvetožnja jed v poletnih dnevih. Gospodinjice postrezite večkrat svoji družini s to ceneno jedjo!

Iz Univerza dobi nove lice. Bivši deželni dvorec se ni bil obnovljen, odkar je v njem univerza. Nedavno so postavili ob poslopju v Gosposki ulici oder, ker bodo obnovili pročelje. Zdaj je za takšno delo že nekoliko pozno, vendar bo univerza dobila novo lice, predno se bo začelo stalno slabo jesensko vreme, če se bodo nekoliko podvzeli. Dela podjetje Tönnies.

Iz Pomočniki sbor združenja trgovcev v Ljubljani ima drevi ob 19. uri svoj občni zbor v mali dvorani Trgovskega doma v Simon Gregorčičevi ulici. Odbor vabi vse člane, ljubljanske trgovske pomočnike, da se udeležijo tega važnega občnega zbora.

Najlepši modeli moderne damske konfekcije pri
PAULIN,
Kongresni trg 5

Iz Redni vpis v dopolno trgovsko šolo v Ljubljani, Kongresni trg 2. II. se vrši od 15. do 25. septembra 1935. Pred. vpis se vrši vsak mesec avgust. V DTŠ se lahko vpiše vsakdo. Pri Doplnitvi trgovski šoli se naučite doma, potem dopolnjevanje moderne ženske konfekcije, francosko, italijansko itd. dalje vse trgovske predmete kakor: knjigovodstvo, dopolnjevanje, stenografija, računstvo itd. vse zadržane predmete, ki so potrebni za vodstvo trgovca. V svoji Dvoletni trgovski šoli pripravljajo hkrati svoje učence za privatni izpit na Državni trgovski šoli.

Cene so znatno znižane. Začetek red. — Iz Načelnik Ljubljanskega Sokola obvešča vse telovadce članstvo, da se vrši redna telovadba vseh oddelkov od 9. septembra 1935 dalje zopet v telovadnici v Narodnem domu. Na novo vstopajoči člani naj se vpišejo pri vodnikih oddelkov pred telovadbo. Zdravo! Načelnik.

Iz Koncert s predavanjem se vrši danes neprekinjeno ob 20. uri v dvorani na Taborni na splošno zahtevno občinstvo. Pri koncertu izvaja pevski točnik naš edini Akademski pevski zbor pod vodstvom mojstra-dirigenta Franceta Maroltja. Po končanem koncertu se vrši šele ognjemet, na kar opozarjamo občinstvo, da ne bo mnenja, da koncert odpade.

Iz Klavir poučbu po najboljši metodi prof. Ravnikarja Janka prof. Raničarja Pavla (Ravnikarjeva c. 21) ter sprejme še nekatere prihodnje talente in učence.

Prva slovenska enoletna TRGOVŠKA ŠOLA, znani CHRISTOFFOV ZAVOD, Ljubljana, Dobrebranska cesta 16. VPIŠUJE redno vsak dan. Zavod je najboljša oblikovna šola te vrste in edina v lastnem modernem, novozidanem poslopju, zato najnižja šolnina 120 Din. Siromakom jmoj pogost! Odlični predavatelji profesorji poučujejo trgovske predmete, planimetrija, deska, stenografija, strojeplejše, jezik. Vpis toplo priporočamo vsem, ki želijo trgovske izobrazbe, enako tudi onim, ki letos niso bili sprejeti na državni št. Pojezma brezplačno.

KATJA DELAKOVA
ŠOLA ZA RITMIČNO GIMNASTIKO
IN UMETNIŠKI PLES.

DUKIČEV BLOK-GAJEVA 8.
VPIS DNEVNO OD 10-14

REDNI TEČAJI SO ŽE PRIČELI

Iz Enoletni trgovski tečaj. Vpisovanje se vrši 13. septembra od 8. do 10. ure in od 11. do 13. ure. Popravni izpiti se vrše 10. septembra ob 15.

Policija kronika. Kakor je običajno ob področnih priključih, je tudi to pot prišlo z udeleženci kongresa. Že mnogo temnih elementov, ki so hoteli izkoristiti ugodno priliko. Policija je bila pripravljena na oca vrsta tatvin, posebno na Kon. greenem trgu, kjer je bila največja gneča. Policija je za take nepravilne geste ukrevala vse potrebno, da jim ona, močisti tatiški posel in je res polovica procesi sumljivih elementov, ki pa odločno zanikajo, da bi prišli v Ljubljano kot žeparji. V gostlinah je bilo povsod nasleščeno. Nekje sta sedela tudi dva prijatelja iz Sarajeva. Močno šajstersko vino jima je stopilo v glavo in že sta se spoprijela. Nista se mogla spoprijeti, kdo ima tršo pest, dokler ni eden udaril po obrazu in skoraj izbil šoferja Slobodanu Černiču iz Sarajeva oko. Šoferja so odpeljali v bolnico, tovarš je trdo pestjo pa se bo oznanil z našimi zapori.

PRIDE FILM
francoske revolucije
R de ci cvet

Inkorporacija okoliških občin

Pri tako važnih zadevah politika ne sme odločati pred gospodarstvom

Jutro, 6. septembra.

Dalje časa se za vršilo priprave, vodijo razgovori in ankete med predstavniki banovinske mestne občine Ljubljanske in v postopku prihajajoči občinski kako naj bi se priključile okoliške občine k bodoči veliki Ljubljani. To ni malenkostna zadeva in razumljivo je, da so potrebni dolgi razgovori, pojasnila, premišljanja itd. ker ne more biti veseno kako naj se to pereče vprašanje za bodočo veliko Ljubljano, kakor tudi za okoliške občine reši.

O tej zadevi in o tem problemu je pisalo naše časopise že nešteto krat. Oglasi so se s posameznimi izjavami strokovnjakov in posameznih razmislekov, drugi pa dosejajo stanje. Težko je ugotoviti, kdo ima ta prav, ker so mnenja večinoma v vseh primerih subjektivna in ne morejo veljati za splošno mnenje vsega okoliškega prebivalstva. En ali drugi vzrok je čisto vodil poidea da na različen način korakov in poti, na podlagi katerih je hotel izdejstvovati njema odgo, varajočo razumevanje o odnosu priključitve okoliških občin. Tudi naša Jezična kot samostojna občina, ki je s inkorporacijo bivše občine Črnuče pridobila veliko na svoji razsežnosti, spada pod območje te bodoče razmejitev. Zato se je večkrat razpravljalo na občinskih sejah o tej zadevi, sproženi so bili različni predloži, vršile so se konference in sestanki, da bi se ugotovilo, kako bi se dosegla za prebivalstvo naše občine najboljša razmejitev in največ usodnosti. Čeprav predloži, ki jih je sprožila sedanja občinska uprava glede razmejitev, niso najboljši, vendar lahko trdimo, da so boljše od onih, ki jih zdaj torej sotoja skupina ljudi, ki bi hotela razmejitev ne s ozirom na gospodarski, temveč na politični pomen.

Različne varijante in govorice, ki so se širile odkar obstoja ta problem, ki mora biti rešen v najkrajšem času ker je bodičnost in razvoj velike Ljubljane same očiroma v največji meri mogoče ravno v severni smeri so predmet živahnega razpravljanja ter pomislekov s strani prebivalstva o bodoči razmejitvi. Zato je dolžnost vseh merodajnih faktorjev, da se s tem problemom bavijo intenzivno, ne pa iz malenkostnih obojazni ali pa političnih ambicij pojncinev, katerim gre samo za lastni prestiž brez oziroma na splošno interese prebivalstva.

Baje se je zadnje čase vršila v Ljubljani nekaka konferenca oziroma sestanka. Če so govorice, ki se širijo glede te, da sestanka in razgovorov na njem resnično, potem moramo ugotoviti, da je predlog skupine, naj bi obsegala samo

separati del vasi Stožice, vso drugo pa naj bi ostalo pod sedanjo občino Ježice, naj bolj pomembno od vseh in vkaže dovolj jasno, da tem ljudem na šlo pri razmejitvi za gospodarske, temveč samo za politične interese, ki jih imajo glede bodoče občinske uprave Ježice. Dejstvo, naj bi se izločile samo hiše onih ljudi, ki so povzročili nenaklonjeni odnosu ki ne simpatizirajo s tamni gospodi, je dovolj jasn dokaz, da hočejo odstraniti iz občinskega okoliša predvsem one, ki jim stepe ne sledi in ki ne trobiijo v njihov politični rog. Zato je razumljivo razburjenje našega kmetijskega prebivalstva, ki vidi v takih razmejitvi samo očitno gospodarsko in gmožno škodo. Saj ima večina teh posestnikov svoja zemljišča na ozemlju, ki naj bi po tem predlogu pripadalo mestni občini Ljubljanski, dočim bi njih gospodarska poslopja ostala še nadalje v področju občine Ježice. Tako bodo pa ti posestniki občutno prizadeti, ker bodo morali poljedelske pridelke, ki bodo sicer rastle na področju mestne občine Ljubljanske, prevažati na svoje domove, od tu zopet v Ljubljano, očitno v sesedne Stožice, kjer pa bodo vsi ti pridelniki povzeli mrtvini in ostalim dejstvom, ki jih janes naš kmetovalec plačuje mestni občini Ljubljanski za svoje uvožene pridelke. Pa ne samo glede kmetijskih pridelkov, potrebno je misliti tudi na to, da bodo z razvojem Ljubljane izmenljali naš kmetje kos za kosom svoje zemlje ter da bodo še bolj navezani na različne druge dobrote, kot je n. pr. prevoz gradbenega materiala, posla, lesa itd. kar pa bo zopet povezano s povečanimi stroški na mestni meji, zato nikakor ne bodo mogli konkurirati onim posestnikom, ki bodo o območju mestne občine. Naše razredno kmetstvo prebivalstvo mesta, naj se vprašanje razmejitve očitno predloži v občino Ježice k Ljubljani reši tako, da se priključi mestni občini Ljubljanski vse ozemlje do Save, kar je tudi najpraviše, najše tako iz gospodarskih odnošev kakor tudi z ozirom na gradbeno mrežo ter razvoj Ljubljane.

Upamo, da bodo imeli merodajni in odločujoči činstvi toliko razumevanja za ta problem, da ga bodo reševali s poslednjim vsaj za 100 let naprej ter iz splošnih vidikov, ne pa da bi se razvedelo to vprašanje iz političnih interesov nekajčne politično prenapetih ljudi. Pri tako važnih stvareh in odločitvah mora vsakdo hoditi gospodarsko pred politično ne pa obratno, ker drugače sta prvi do poloma, od katerega pa bo glava bolela našoj baš one, ki take potome pripravljajo.

I. K.

Iz Trbovelj

Iz Trbovelj: Živilski trg ni bil v srečno posebno živahn, destrativno je šele nekaj dni po prvem. Knapcev je bilo le malo, pa tudi kmetije so primale na trg mnogo manj, kakor zadnje soboto, ko je bil plačinski dan in je bil trg natrpan raznih dobrot. Tokrat je bil na trgu le en sam voz z jabolkami in brusnicami, ki so jih prodajali po 2,50 Din kg, dočim so bile na trgu po 4 do 5 Din kg. V ostalem se ome niso mogoče spreminjale le pri kaj, ohi se omeje tendenca podražitve, kajti najsi se bila že po 75 per krompir, prav tako se po podražili tudi piščanci in ostala perutnina. Jabolka, hruške, češnje in paradižniki so po 3 Din kg, grozdje je po 5 do 6 Din, najcenejše so pa sedaj kumane, ki so kar po dimarju kg.

Postopke bivše pivovarne »Union« bo porušeno. Takojšnji trgovec g. Paš je kupil od pivovarne »Union« poslopje tik trgovine g. Dežmanova. To poslopje bo postalo sedaj področje stavbari materiala pa bo porušili za novo trgovsko hišo, ki jo bo sgrajil letos.

Iz Škofje Loke

Zasedanje davnega odbora. Davni odbor v Škofji Loki prične 9. t. m. s zasedanjem. S strani finančne direkcije sta bila imenovana kot njena zastopnika trgovci g. Zetec Franc in lastnik »Slaščičar« Žužek d.o.o., g. Viktor Žužek. Obrn - trgovska - industrijska zbornica je delegirala v odbor industrijska Rada Thalerja, veletrgovca Joška Vebra, gostilničarja Antona Hafnerja, trgovca in dežnikarja Lovra Planina in pekarskega mojstra Ivana Sorlija iz Gorenje vasi. Zdravniška zbornica pošlje k zasedanju gg. dr. Ivana Hubada, dr. Viktorja Kocijančiča in dr. Gregorčiča iz Gorenje vasi. Advokatsko komoro zastopata dr. Jare in dr. Pinar. Vsi so imenovani za dobo treh let. Letonje zasedanje bo trajalo do 17. septembra.

SOKOL

Sokol na Brezovici pri Ljubljani je priredil negavno svoj tretji javni nastop na letnem telovadščici v Radni, na katerem je dr. Vito pokazalo napredke in uspeh svojega dela, ki jih vsem ovrkam, ki hočejo društvu preprečiti njegovo delova, aje in obetoli. Pri javni telovadbi so nastopili vsi domači oddelki, kot gostje pa so sodelovali Ljubljanski Sokol, Vše Ljubljana - Šiška, Vrhnika in Borovnica, zakar izrekamo svojo hratsko zahvalo. Javni telovadbi so prisostvovali častni starosta Ljubli, Sokola br. dr. Viktor Mur-nik, župan načelnik br. Lojze Vrhovec, predsednika občine Brezovica br. Novak in Log br. Remkar ter številni občinstvo. Po telovadbi je bila prijetna narodna zabava, ki je potekla v najlepši harmoniji in razpoloženju. Vsem, ki so pri-pomožili do tako lepega uspeha iskrena srčnoletna zahvala. Zdravo!

Izlet Sokola Brezovica v Cerkljico. V nedeljo 8. t. m. priredi Sokol na Brezovici društveni propagandni izlet s vsemi svojimi oddelki na Cerkljisko jezero in njega okolič. Odhod s postaje Brezovica v nedeljo ob 6.30, povratek ob 19. Po prihodu v Cerkljico se društvo udeleži

Slepar pod ključem

Včeraj jutraj je prišla mariborska policija telefonsko obvestila, da so v Zagrebu aretirali znanega pustolovca Karla Zorka iz Maribora, s katerim so imele mariborske oblasti že mnogo posla. Poročilo smo, da je Zorko prišel nedavno v veletrgovino Pregrad na Aleksandrovi cesti in zahteval za trdiko Baumann iz Sent Jula za 15.000 Din manufakturnega blaga. Zorko je predložil pravilno dobavno, ključ temu je pa trgovec obvestil policijo in so ugotovili, da sta pečet in podpis ponarejena. Zorka se je poskušalo pobežati in policija ga ni mogla izslediti. Oprav se je nahajal v njeni neposredni bližini pri rodnih, Sele, ko so mu ta postala prevroča, je pobežnil ter pustil obvestilo, da gre v Belgijo, s čimer je nameraval zažrešati za seboj sled.

V resnici je odšel v Osej, kjer je živel pod lažnim imenom Karla Marksa ter zagrešil več predriznih goljufij in pustolovčin. Šin. Te dni so ga aretirali v Beogradu, kjer so v Zorku spoznali svojega starega znanca, ki je tudi v Zagrebu zagrešil mnogo goljufij.

Radioprogram

Nedelja, 8. sept.

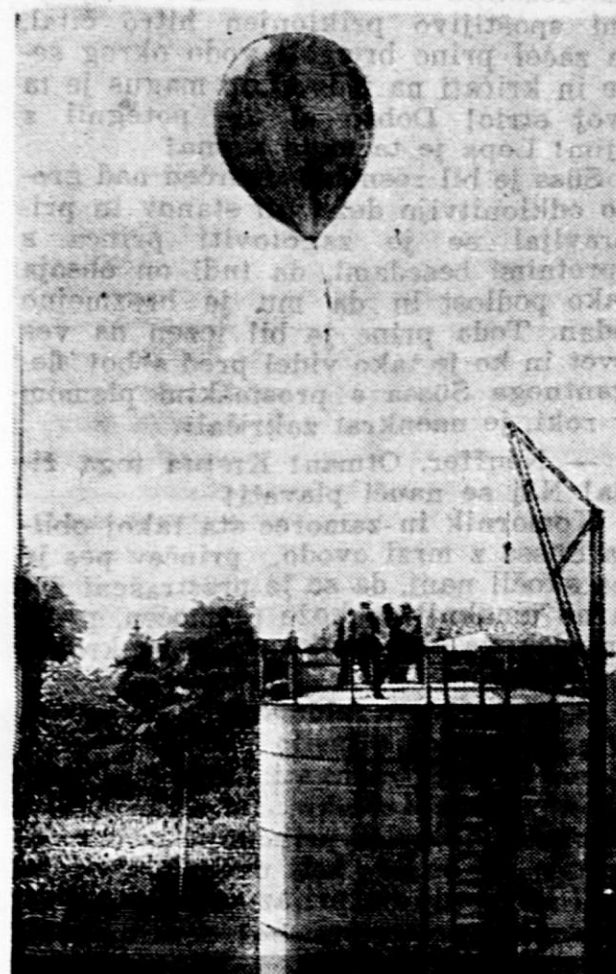
Ljubljana: 7.30: Uvedba glavnih gospodarskih zapisnikov na kmetijskih (ing. Petkovšek Valentin); — 8.00: Čas, poročila; — 8.15: Ko podletiš cveto, izvaja Radijski orkester; Fries: Veselje; gozda, Rmet: Jeseensko razpoloženje, Nač: Tri glasbene skladbe, vnos plošče; — 9.45: Vseko predavanje (p. dr. Roman Tomlin); — 10.00: Prenos orkestrne glasbe iz stolnice; — 11.00: Promenadni koncert Vojkove glasbe vmes okrog 12.00: Čas, plošče, obvestila; — 15.00: Odmevi iz Koroške. 1) Radijski orkester, 2) plošče; — 16.15: Zvezna ura: Zena in novinarstvo (Minka Govekar); — 16.30: Za zabavo in za ples: 1) Radijski orkester, 2) Plošče; — 19.30: Nac. ura; — 20.00: Čas, poročila, obvestila; — 20.15: Ivan Pregelj: Ba-račji (avčna groteska) izvaja jo člani radijske dramske družine, režija: ing. Pen-gov; — 21.30: Reprodice, koncert religiozne glasbe; — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored; — 22.15: Prenos v velesej, ma: Balalaika in jazz.

Ponedeljek 9. sept.

Ljubljana: 12.00: Kino orle na ploščah; — 12.45: Vreme, poročila; — 13.00: Čas, obvestila, spored; — 13.15: Balet, na godba na ploščah; — 14.00: Vreme, borza; — 18.00: Glasbeni kontrasti, Radijski orkester; — 18.40: Zdravniška ura; (dr. Bogomir Magajna); — 19.00: Čas, poročila, spored, obvestila; — 19.30: Nac. ura; — 20.00: Schubertove pesmi, Vokalni koncert; — 20.40: Vseokoli godbo (gitar iz Volge); — 21.00: Kako ure pojo, iz vaja Radijski orkester; — 22.00: Čas, poročila, vreme, spored; — 22.15: Nekaj pri-puteljnih napovedi, radijski orkester.

V oblake je skočil

Zanimivi poskusi poljskih letalcev s skakanjem z majhnimi baloni

večbali tako zvoni jumping, kakor se imenuje skok z balonom v višino. Tudi te zanimive letalske vaje bodo spadale v okvir letošnje tekme.

Skakanje z balonom je odkrila Amerika v prvi vrsti za zabavo. Skakač je privezan za pas k vrvi, pritrjeni okrog balona manjšega obsega tigar nosnost je premajhna, da bi dvignila skakača od tal. Zadržuje ga pa, da ga dvigne po odeskoku 40 do 50 m visoko, kakor je pač nosnost balona in skakačeva teža. Ta sport, ni nevaren, zlasti če ni vetra in v bližini nobenega električnega voda. Oni dan je delal poskuse z balonom poročnik Czech. Drugi so skočili z balonom 30 do 40 m visoko, on je pa zmanjšal obtežitev balona bolj, nego je mislil. In tako pri odeskoku od tal pač ni stutit, da bo skočil z balonom v oblake. Tudi gledalci takega presenečenja niso pričakovali.

Zaman so ljudje čakali, ko je skakač dosegel običajno višino, da bi padel nazaj na zemljo. Balon ga je odnašal naravnost navzgor, kajti med poletom je solnce segrevalo plin v balonu in tako je njegova nosnost naraščala. Šele 800 m visoko se je plin zopet ohladil in balon je začel padati. Letalec se je spustil na tla 200 metrov od kraja, kjer je bil startal. Njegov skok v oblake je vzbudil veliko pozornost in na Poljskem se je govorilo o njem kot o presenetljivem višinskem skoku, toda rekord, ki ga je dosegel poročnik Czech slučajno in menda tudi proti svoji volji, je samo neprostovoljni polet z balonom, čigar nosnost ni bila v pravem razmerju s skakačovo težo.

Poljski letalci, ki so lani zmagali na tekmi za Gordon - Bonnettov pokal, se z vneto pripravljajo na letošnji tekmo, ki jo zopet priredi Poljska. Te dni so preizkušali najboljše poljske letalce svoje balone za polete na velike daljave, obenem so pa na letališču v Jabloni pri Varšavi

Ples naj bi podprl letalstvo

Kako bi hoteli na Kitajskem pomagati na noge prepočasni razvijajočemu se letalstvu

Zračni promet na Kitajskem je šele v povojih. Ker pa živimo v stoletju letalstva, ni čuda, da se tudi Kitajci vedno bolj zanimajo za zračni promet. Moderna Kitajska se navdušuje za letalstvo toda med Kitajci se razne pridobitve današnjega časa ne dajo tako lahko uveljaviti kakor pri drugih narodih. Neprestane državljanske vojne so državo izčepale in denarna sredstva so tako omejena, da ni denarja niti za najpotrebnejše stvari, kaj šele za zračni promet. Za Kitajsko bi namreč ne imel pomena zračni promet v manjšem obsegu, ker je dežela prevelika.

Najnovejši predlog društva prijateljev letalstva v Sanghaju je kaj originalen in po pravici je vzbudil v javnosti splošno zanimanje. O njem se govori po vseh plesiščih tega pristaniškega mesta. Zračni promet in plesišče, to nekam ne gre skupaj, kvečjemu v tem smislu, da bi z zračnim prometom podprli poset plesišč. Toda za to ne gre, temveč nasprotno, plesišča naj bi podprla letalstvo. Prijatelji letalstva so si mislili: V Sanghaju je mnogo zabavišč, kjer ljudje navdušeno plešejo. Na tisoče plesalci se suče po teh lokalnih dan za dnem ob zvokih ameriškega jazz - banda. Zakaj bi torej te plesalke, ki so se prilagodile v plesu, zahtevam našega časa, ne podpirale napredka tudi v letalstvu? Isto velja tudi glede mladih plesalcev. Letalstvo ne spada samo v poglavje blaginjanja dežele, temveč tudi k njenemu razvoju in je najboljši znak napredka.

Tako so prijatelji letalstva sklenili začeti se k plesalcem in plesalcem, ki naj bi po svojih močeh prispevali za razvoj letalstva. Pozvali so lastnike plesišč, naj od vsakega dolarja, ki ga dobi plesalka, odstopijo po 5 centov letalskemu fondu. Ta prispevek se ne bo nikomur poznal, pač bo pa imelo mlado kitajsko letalstvo od njega velike koristi. Po kitajskih zabaviščih so namreč vedno na razpolago mlade

plesalke, ki proti določeni plači plešejo z vsakim plesalcem. Toda proti temu predlogu so se takoj oglašili ugovori, češ, da bi bile v prvi vrsti prizadete plesalke, ki bi utrpeli običajno gmotno škodo. Na drugi strani pa ugovarjajo tudi nekateri prijatelji letalstva, češ, da bi ne bilo lepo, če bi se pozneje govorilo, da so postavili kitajsko letalstvo na noge plesalke in plesalci. Tako bo najbrž padel ta predlog v vodo.

Japonska pokopališča

Blizu japonskega mesta Kamaza je krasno pokopališče, edinstveno svoje vrste, ležeče ob vznožju bližnjih hribov. Do njega se pride po ozki ulici hramov in čez rečico polja. Pot vodi ob vznožju gričev, pokritih z borovci in cedrmi. Stezica se vije skozi gozd in med drevjem so z mahom porasle grobovi umrlih prebivalcev mesta. Spodaj počivajo posestniki in trgovci, nad njimi pa leže samuraji. Za vrati se dvigajo glinaste stopnice, na videz v neskončnost na hrib, kjer so pokopani predniki slavnega rodu Maeda, ki je imel v okolici svoja posestva. Vsak grob ima posebno ograjo. Moški so pokopani vsaki zase, ženske in otroci pa po dva ali trije. Najvišje ležijo in najstarejši grob ima žena najstarejšega svetovnika, ki je bila iz šogunskega rodu in po tem ima urejen tudi grob; ona počiva v hribu.

Vsi Maedi pa tu niso pokopani. Na drugi strani mesta blizu najstarejšega hrama je tudi pokopališče. Tudi tu pripada najlepši grob ženi enega izmed poznejših vladarjev. Nekega dne je baje sporočila svojemu možu, da jo je oči, ki je bil tekmeč Maedov, omočil z njim, da bi poslala orožje njegove častiloposti. Naročil ji je, naj svojega moža umori. Njena ljubezen se je pa upirala temu naklepu, na drugi strani

pa ni mogla živeti kot nevredeča hči in tako ni videla drugega izhoda, nego samomor. Moč jo je tu pokopal, nad njenim grobom je pa zgradil hram, da bi ji tako izkazal spoštovanje in priznanje.

Nova Gandhijeva dieta

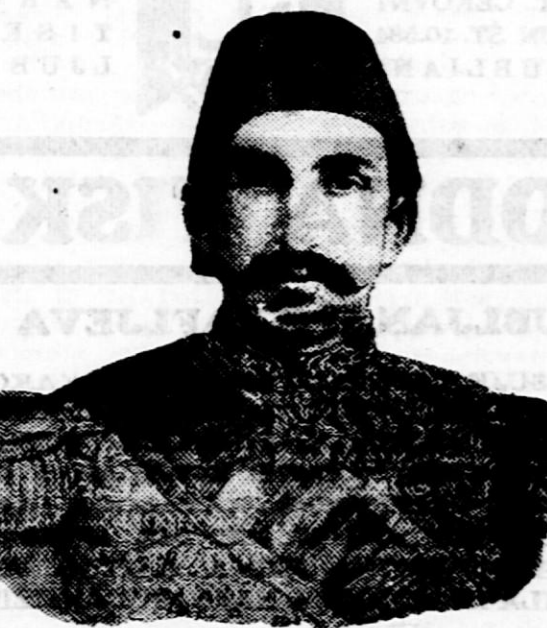
Mahatma Gandhi rad prekorači v svojem načinu življenja meje razumnosti. Znano je, da mu je bila do zadnjega glavna hrana samo kozje mleko tako, da je moral voziti kozo s seboj celo na potovanja v Evropo. Zdaj poročajo iz Indije, da je Gandhi sklenil opustiti tudi kozje mleko in uživati samo hrano, v kateri ni nobene maščobe. Zadržuje čase poje vsak dan samo krožnik listov z drevesa margosa in nekaj blancev, spečenih s raznih oljnatih semen. Na to jed pije razredčen tamarindov tok.

Drevo margosa je Indijcem sveto. Znano je po svoji skorji, vsebujejo krepilno snov in po svojih semnih, iz katerih pridobivajo margosovo olje. Listi, ki jih je Gandhi, so zelo grenki. Tamarindov sok je pa tako kisel, da bi ga navaden človek ne mogel uživati. Gandhi je prve dni lahko obel, vendar se pa krčevito drži nove diete, ki jo je predpisal tudi vsem delavcem svoje naselbine. Delavcem pa taka hrana ne tekne. Gandhijeva dieta so morali poskusiti tudi člani kongresnega odbora, ko so bili pri njem na obisku. Gandhi jih je povabil na obed in sam je pazil, da so dobili vsi hrano, kakršno ima sam zadnje čase.

Sultanovi milijoni

Bogataši tega sveta imajo čisto težave, ker ne vedo, kam bi sbrali svoje ogromno premoženje. Posebno vladarji so v zadregi, kadar se jim majajo prestoli in je rodbinski premoženje v nevarnosti, kakor je bilo s predhodnim turškim sultanom Abdulom Hamidom. Sultan je s

svoji postelji v noči pred zakonsko zvezo z Ervinom Roganom.

»Sanjala sem, samo sanjala,« je vzklila. »Čudne sanje. Kaj naj pomenijo? Me bo vodila ta poroka preko robov v prepado? V prepado življenja brez dna?«

Nove misli, temne kakor oblačna noč, ki je ležala zunaj nad dolino Jasnice, so napolnile njeno vznemirjeno dušo, dokler je ni zopet premagala dremota. Misli so izginjale v nejasno meglo, a naposled je vse čisto ugasnilo.

Zjutraj je bila bolj trudna kakor zvečer, ko je legla k počitku. Danico je sprejela vznemirjena, Vrgla se ji je okoli vratu in zaihtela. Potem se je z njeno pomočjo mirno oblekla in odpravila za poroko. V kapelo je stopila vase pogreznjena, bledih lic in oči, brezčlono uprtih predse. Duhovnikovih besed skoraj ni slišala. Zdelo se ji je, da se oglašajo od nekega daleč in je ni nič ne tičeje. Kakor da jih govori nekdo komu, ki ji je čisto tuj, a na običajna obredna vprašanja je odgovorila precej jasno in odločno. No, ki je potem stopala iz kapele ob strani svojega moža, se ji je oglašalo v duši le eno:

»Dopolnjeno je. Poročena sem...« Vendar dejanske spremembe ni čutila. Le usta so neslišno govorila; duša in srce sta bila tiha. Saj je bilo vse okoli njene kakor prejšnje dni; kaj se je prav za prav spremenilo? Toda ure po poroki so ji bile dolge in mučne. Ne zaradi

til, da ne bo več dolgo vladal, pa se je obrnil na ameriškega pustolovca Johna de Kaya, da bi mu spravil milijone v Ameriko. Baje je de Kay to tudi storil, vendar Hamidovi potomci trdijo tako. Princ Abdul Kadir je naravnost zahteval od Američana de Kaya, naj mu očetovo premoženje vrne. Kakor tudi vsem drugim sultanovim sorodnikom je pa tudi njemu Američan svečano izjavil, da od sultana ni dobil nikoli denarja in da so vse vesti o tem izmišljene. Abdul Kadir se je pa začel pravdati s Američanom in prav, da se vleče še mnogo let.

John de Kay je baje skrivaj odpotoval iz Carigrada v času, ko se je majal sultanov prestol. Nepočil se je v Grčijo in

Egipt, kjer je prodal sultanove dragocene stvari za ogromno ceno. S tem denarjem je ustanovil v državi Virginije banko »Ottoman Imperial Estate Inc.«, se imo kaže: da je bila banka ustanovljena s denarjem turške države. John de Kay je poslal Abdulnu dvakrat denar, prvič 2000 dolarjev pa celo 20.000 dolarjev. Zakaj bi mu ga pošiljal, če bi imel čisto vest? V Ameriki so dolgo verjeli, da so vesti o sultanovih milijonih prazne čenče, toda te dni je John de Kay nenadoma izginil in vlagatelji so zaman čakali, da bi se njegova banka odprla. Preiskave na nje, sovsem domu je pokamala, da je mož res poneveril milijone sultana Abdula Hamida.

Tajna francoskega gradu

V gradu Origny so našli mrtvo baronico Madeleine de Grassin - Umora osumljena njena mati

Zadnje dni se ne peča samo francoska policija, temveč tudi javnost z zagonekto gradu Origny, kjer se je odigrala strašna tragedija. Ta grad je bil celih trideset let zavetišče baronice Sidonie de Grassin in njene hčerke Madeleine. Zaprta in v težko dostopni grad ni imel nikoli gostov in še s tem se je bistveno razlikoval od drugih gradov francoskega plemstva, kjer je visoko razvita gostoljubnost. Že to je zadostovalo, da so prebivalci okoliških krajev gledali baronico in njeno hčerko postrani in z nezaupanjem. To je posebno razumljivo v Franciji. Drugi bi se morda ljudje za take stvari ne zmenili, Francozi so pa zelo družabni in ne morejo razumeti ljudi, ki žive ločeno od sveta.

Zato ni čuda, da se je marsikdo gradu Origny bal, da se krožile o njem pravljice in vse mogoče vesti, nihče pa ni vedel nič gotovega, dokler ni strašna tragedija potrdila ljudske bojazni. Tajna gradu pa ne bo nikoli v celoti pojasnjena in javnost bo težko kdaj zvedela vse to, kar se je v njem dogajalo, kajti baronico Sidonie, ki bi edina lahko o vsem tam kaj povedala, so morali prepeljati v bolnico v Roanne, kjer bo najbrž ostala do smrti. Kakor strela iz jasnega je zadela vso okolico vest, da so našli mlado baronico umorjeno. Z njeno mladostjo pa stvar ni tragična, saj je bila baronica stara 60 let, toda zaradi svoje izredne lepote v mladosti je živela v ljudskem spominu vedno kot mlada, izredno lepa žena.

Zivela je povsem ločeno od sveta samo s svojo 80-letno materjo. Redkokdaj jo je kdo videl in ljudstvu v okolici je bila znana večinoma samo iz mladih let, ko je slovela daleč naokrog po svoji lepoti. Pa tudi kot priletna je bila baronica še vedno zelo lepa, njene oči so se lesketale do smrti, iz njih je odseval neki poseben čar in njeni bogati kodri, nekoč predmet občudovanja vse okolice, so bili krasni tudi v svoji sivi barvi. Prvi hip se je zdel tragedija povsem jasna. Baronica mati je sama izrazila sum, da se je najbrž vtihotal v grad zločinec in umoril njeno hčerko. Preiskovalni organi so pa kmalu podvomili o tej trditvi. Stara baronica Sidonie je navzile visoki starosti še vedno bila in krepka, kar izključuje možnost, da bi ne stisnala vlomilca v gradu. Razen tega pa ni bilo v gradu nobenih sledov, da bi bil kdo vlomil. Bilo je tudi splošno znano, da je imela umorjena baronica vedno pri sebi revolver, ki je pa brez sledu izginil.

Že s tem je bilo rečeno, da ne gre za roparski umor, še bolj se je pa to pokazalo, ko so preiskovalni organi našli dnevnik umorjene baronice. V njem sicer ni bilo nobenih posebnih vesti, toda sum je vzbudilo vedenje stare baronice, ki se je na vse načine branila izročiti preiskovalnim organom hčerkin dnevnik. Pozna se je izkazalo, da je dnevnik za preiskavo brezpomemben in zato je bilo tem bolj čudno, da se je starka tako krčevito branila dati ga iz rok. Ko so ji ga končno vzeli, je začela besneti, da so jo

komaj ukrotili in pri tem so prišle na dan kaj čudne stvari. Prebivalstvo okolice je videlo v stari baronici ljudskega duha in obdolžilo jo je umora njene hčerke. Policija nima še nobenih dokazov, a ljudskem glasu ni mogoče kar tako verjeti. Toda marnikaj, kar ljudje trdijo, se je izkazalo kot resnično.

Tako je dokazano, da je imela stara baronica svojo hčerko vseh trideset let v pravem ujetništvu. Ziveli sta skrivnostno življenje. Starka je vodila več pravd, iz katerih je razvidno, da je prava kverulantka. Hči jo je morala voziti k pravnim zastopnikom, toda ne v kočiji ali v avtomobilu, temveč z vozičkom na dveh kolesih, na katerem je bil pritrjen pločevinast sedež. Vsa okolica tudi ve, da je starka svojo hčer tiranizirala. Oblasti so prepričane, da stara baronica ni pri zdravi pameti in zato ni izključeno, da je svojo hčerko res umorila. Zagonekta pa ostane, zakaj je živela hči pri svoji materi, zakaj ni poskrbela, da bi jo prepeljali v umobolnico, kamor je že pred tridesetimi leti spadala.

Z Jesenic

— Zivahne kupčije ob tržnih dnevih. Trg je vsak turek in soboto s sadjem in drugimi kmetijskimi pridelki vedno dobro založen. Kupčija v zadnjem času lepo cvete in v kolikor kmetje ne prodajo na trgu, spravijo blago po hišah v denar, tako da se jih večina prav zadovoljna z izkupičkom vrača na svoje domove. Cene jabolk in hrušk so razmeroma previsoke, saj se gibljejo med 3 in 6 Din za kg. Pa tudi grozdje je bilo lahko ceneje. V zadnjem času dovajajo svoje pridelke tudi kmetje z Bele Krajine, ki cene blaga precej tišče navzdol.

— Opež carinarnice. Carinarnica ograjena pred tremi leti, je najlapse postopke na Jesenicah in daleč naokrog. Žal pa so stanovanjca v nji zelo vlažna, da trpe stranke na pohištvo obično škodo. Vlada je sicer precej ponehala, ko so ponavetu mizarstevskega mojstra Lazarja pretretili okna, tako, da se odpirajo naven, vendar še močno moči naprej. Sedaj bodo obe bočni strani nad prvim nadstropjem obšli z lesenimi desicami (šinkeljmi), s kletirami bodo stene pred deževjem sicer dobro zavarovali pač pa so desice, s katerimi se krijejo strehe in pažito stene postopaj na planjavah v čudnem nasprotju s hipermoderno stavbo, ki stoji na odprtem kraju mesta.

— Veliki potniški promet na železnici. Radi znatnega znižanja železniških potniških tarif je postal potniški promet na železnicih izredno živahen. Skoraj vsi vinski v vseh smereh so dobro zasledeni, v nedeljskih pa je naravnost gneča, da le s težavo dobijo sedež, če tudi so garniture vlakov od nedeljah znatno daljše, kot med tednom. Kljub znižanju potniških tarif bodo dohodki železnice gotovo dosegli isti gospodarski učinek, kot prejšnja leta, loo se je zaradi drage vožnje, vozilo malo ljudi. Močno pozitivni potniški promet pa bo znatno okreplil gospodarstvo in omogočil izmenjavo dobrin med mesti, industrijskimi kraji in podeželjem. Z razliko v ceni vožnje si marsikateri potnik na deželi nakupi sadje ali drugih kmetijskih pridelkov.

— Odhod vestnega železniškega uradnika. Po službeni potrebi je bil premeščen načelnik tukajšnje progovne sekcije gradbeni svetnik g. inž. Riko Šupija v istem svetojstvu k programi sekciji v Celje. G. načelnik je služboval na Jesenicah nad 10 let ter si v tem času pridobil velike zasluge v svoji odgovorni službi in bil odlikovan z redom Sv. Save V. stopnje. Kakor priljubljen je bil pri posredovanem osebju, amo videli na njegovem poslovilnem večeru, ki se je vršil v hotelu Paaz v soboto. Zastopniki so bili vsi od progovnega delavca do uradnika. Večer je potekal zelo animirano ob lepi narodni pesmi, ki jih je ubrano pel zbor »Sluge«. Na novem službenem mestu želimo g. inženjerja in njegovi obitelji mnogo sreče in zadovoljstva. — Za šola progovne sekcije na Jesenicah pa je imenovan g. inž. Golob Ivan, ki je že več let služboval pri tej sekciji.

— Skrb za postopke osnovne šole. Krajevni šolski svet je lani dal na zunanjo preučitvi šolske postopke, kot se je dal prepletkati vse učilnice in hodnike, da napravi več novih šolskih klopi ter izvršil nekatere najmo potrebne popravila tako, da na pravi impozantno postopke na zunanji in znotraj prav prijeten videz. Na prošlejši postopki pride napis: Narodna šola Višokskega kralja Aleksandra I. Zgoditeltja, kar je predlagal krajevni šolski svet in potrdila občinska in benika uprava.

Časi se izpremenjujejo. Včasih so dolgi krojači obkroje po meri, zdaj jih pa dolže samo na krojač.

MARIJ SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

Tokrat celo vso svojo deklško mladost, da napravi prostora — mladi ženi. Tisti jok je bil kakor globoko, toplo sočustvo vanje z lastno usodo, ki se ni dala več spremeniti. Le še ena sama noč, le še eno samo kratko jutro, pa bo dopolnjevo; trda neizprosna bo stopila v prvi novi dan.

Jutro je bilo mračno. Nad dolino Jasnice so viseli črni oblaki in se trudno naslanjali na vrhove Pohorja. Iz njih je v presledkih in drobno rosilo. Povsod je bila razprostrta žalostna puščobnost, ko da bi narava sama hotela ustvariti Sidini poroki najprikladnejšo dekoracijo.

Iz Maribora so se pripeljali le najneobhodnejši povablenci: Danica, Martinc in Evgen Rogan. Inge se je opravičila: lotevala se je je influenca... Poročni obred je opravil hrušniški dekan v domači kapeli, ki lo je dala zgraditi pokojna Marija Silanova. Izvršilo se je vse brez hrupa in radovednežev, katerih se je Sida najbolj bala.

Noč pred poroko je preživela v nekem polsnu, ki ni bil ne spanje ne bedenje. Razmišljanje vseh razporežen, od obupa do tope vdanosti, se je mečalo s sanjskimi prividi. V neklih sanjah se ji je prikazal skrivnostni stavec Habakuk,

ves nadnaravno velik, kakor Repoštev iz Krkonoskih gor, z valovitimi, na ramena padajočimi lasmi in do pasu segajočo sivo brado. Prijel jo je za roko in jo molče vodil nad jez za Silanovino, čez katerega je gmelja Jasnica in se divje penila v senčni globini.

»Kdo si in kaj hočeš?« ga je vprašala v sanjah. »Kam me vabiš?«

Ogromni Habakuk se je pa samo grenko nasmehnil, dvignil desnico, stegnil kazalec in ji pokazal pot v globino.

»Tu doli?« se je zgrozila

Habakuk je prikinjal. Tedaj so se ji zamajala tla pod nogami, izgubila je ravnotežje in padla v globino jeza. Tisti jez je pa bil neskončno visok, kakor sama večnost. Sida je padala vedno globlje, vendar dna ni bilo nikjer. Le od neke neskončno globoko je slišala grozeče šumenje besne vode. Spreletela jo je nepopisna groza, da je zakrčila z rokami, krivila in — se prebudila. Prvi hip niti vedela ni, ali so bile to res le sanje. Zdelo se ji je še vedno, da pada v nedogledno globoko in z odprtimi očmi je jasno razločila gori neke nejasni tik belega velikana Habakuka. Šele čez nekaj trenutkov se je zavedala, da leži v

Lion Fouchéwanger

Žid Süß

Roman

Krjavljiva koža nad Stično proslavi jutri obletnico svoje otvoritve s primeranim planinskim slavljem.

—Ta mala prasica me je prosila, naj ji prinesem turške čevlječke z modrimi kamenčki, — je dejal s svojim običajnim glasom. — Preskrbi mi jih, žid in glej da bodo najboljši.

In ko je že odhajal lahko šepajo skozi vrata, je še pripomnil: — Toda nikar me ne oropaj več, nego za tri dukate. In zakrohotal se je.

14

Rabbi Gabriel je zapustil Wildbad z navadno pošto. V svojem solidnem, nekoliko staromodnem suknjiču, kakršne so nosili ljudje na Holandskem pred dvajsetimi leti, dobro rejen, z nekoliko upognjenim hrbtom, je bil podoben meščanu ali nevroznemu višjemu uradniku. Pred njegovim prihodom je tekkel v poštenu vozu veseli pogovor, zdaj so pa sedeli vsi nemi in nekam zbegani. Sosed rabija Gabriela se je celo obrnil v drugo stran.

Komaj je odpeljala iz mesta, je srečala pošto visoko gospodo. Bil je knez Anselm Franz Thurn-Taxis, Regensburg, ki je potoval s sijajem in velikim spremstvom v najeti lovski

gradič Brenšitz. Knez, ugleden starejši gospod z dolgo, zelo aristokratsko, na hrtovo spominjajočo glavo, je imel s seboj hčerko edinko Marijo Avgusto. Princeza, sloveča po svoji lepoti daleč preko meja Nemčije, po lepoti privablja običajne na nešteti slikah in risbah, je sedela kraj očeta z običajno brezbriznostjo lepe žene, ki ve, da slede mnoge oči vsaki njeni kretnji. Z brezbrizno radovednostjo se je ozrla na polni poštini voz in njen drobni lahno porogljivi, ponosno dražestni nasmeh ni zamrl pod kabilistevim pogledom. Oče ji je po svoji stari navadi mimogrede namignil, da jo čaka v Wildbadu važna in prijetna odločitev; on vsaj upa, da bo tako. Zdaj torej se je peljala v krasni kočiji, pripravljena poročiti na vsako pustolovščino raje, da nego ne, mlada, brezbrizna in vendar željna razburljivih doživetij. Izpod bleščečih črnih las je gledal lep obrazec motne barve starega, plemenitega marmornja z ozko brado in podolgovatimi očmi, jasnimi, lahkim čelom, lepim nosom in drobnimi, polnimi, porogljivimi ustnami.

Dame v Wildbadu so bile ogorčene nad njo. Kurlandska princeza in hči poslanika generalnih stanov, ki sta bili zdaj potisnjeni v ozadje, sta samozvestno krivili usta in menili o Thurn-Taxisovi, da je moških lačna kokota. Princeza je pa šla ponosno vzvznak, z lahkim komaj, vidnim smehljajem na

ustih, mirno mimo nešteti oboževalcev svojo pot.

Prvi večer, ko se je pojavila Marija Avgusta v družbi, je bil za Josefa Süssa dober večer. V nasprotju z drugimi gospodi ni napravil Süss niti najmanjšega poskusa, da bi bil predstavljen regensburški gospodi. Dočim se je mladi lord Suffolk osemil s svojo okorno, plaho zaljubljenostjo, se je držal Süss zdaj zapostavljenih dam, katerim je še vedno pihal na srce in s tem je mnogo pridobil v njihovih očeh. Samo tu pa tam, kadar ga njegove dame niso mogle videti, mu je ušel pogled k princesi. V takih trenutkih so jo pa gledale njegove velike sive oči tako neskončno udano, da si je ogledala Marija Avgusta tega postavljena, elegantnega gospoda z nepreslihanjo radovednostjo od pete do glave. Drugače pa je sprejemala vse poklene večera z dražestnim, nekoliko posmehljivim obrazom in neprestano se je smehljala.

Mož, ki je bil sicer središče takih svečanosti in okrog katerega se je sukala pozornost vseh, Karel Aleksander, princ württemberski, cesarski feldmaršal, petrovaradinski junak, junak tolikih bitk, tistega večera proti vsemu pričakovanju ni bil prišel. Sedel je ves besen v svoji sobi, v krčmi »Pri zvezdi« sam z eno samo svečo na mizi. Sedel je v domačem suknjiču z ranjeno, revmatično in obvezano nogo,

ki ga je bolela danes bolj, kakor kdajkoli. Sedel je pri steklenicah in čašah. Iz teme se je pojavil tu pa tam Neuffer, njegov komornik, da mu je napolnil čašo in v senci je čepel zamorec. Princ je sedel, pil, prepeval. Popoldne je dobil z navadno pošto dopis parlamentarnega odbora, ki je kar brez ovinkov odbil njegovo prošnjo gleda posojila.

Karel Aleksander je besnel. Vedel je, da je v vojvodini popularen, njegova slika je visela v nešteti sobah, ljubeč mu je klicalo slavo. Zdal mu pa pošilja ta sodrga iz parlamenta, ti nesramni smrkvci in naduteži, tak nesramen odgovor.

Raztrgal je obvezo, ki mu jo je bil Neuffer ovil okrog noge in začel je begati sem in tja. In ta stari žid mu je prorokoval krono! Lepa krona! Za šemo in privandranega prosjaka ga ima ta banda, če si upa poslati mu tak smrdljiv dopis. Preklinjal je tako grozno in divje, da je Süss po povratku s svečanosti ves prestrašen, vprašal komornika, kaj se je zgodilo. Toda Neuffer, ki žida ni mogel trpeti, mu ni hotel povedati.

Drugi dan opoldne, potem, ko je bil že dvakrat zaman vprašal, kaj se je zgodilo, se je šel Süss poklonit princu. Vstopil je previdno v sobo, z novimi, posebnimi nogavicami v rokah, ki jih je hotel princu pokazati. Njegova Visokost se je vedno zelo zanimala za

moderne stvari. Hotel mu je tudi povedati, kako je bilo na svečanosti. Toda še nikoli ga ni našel tako besnega. Princ je stal nag in mogočen, Neuffer in zamorec sta ga polivala z vodo in brisala. Vrgel je Süsu pod noge podpis deželnih stanov in ta čas, ko ga je žid spoštljivo priklonjen hitro čital, je začel princ brizgati vodo okrog sebe in kričati na žida: Lep magus je ta tvoj stric! Dobro si me potegnili z njim! Lepa je ta moja krona!

Süß je bil resnično ogorčen nad grobo odklonitvijo deželnih stanov in pripravljal se je zagotoviti princa s spretnimi besedami, da tudi on obsoja tako podlost in da mu je brezmejno udan. Toda princ je bil jezen na ves svet in ko je tako videl pred seboj elegantnega Süssa s prostakim pismom v roki, je naenkrat zakričal:

— Neuffer, Otman! Kretita tega žida! Naj se nauči plavati!

Komornik in zamorec sta takoj obšla Süssa z mrzlo ovodo, princ pa se je skočil nanj, da se je prestrašeni žid urno umaknil do kože premočen, princ in njegova služabnika so se pa krohotali za njim.

Süß pa tega feldmaršalu ni verjel. Visoki gospodje imajo pač taka muha, s tem je treba računati. In ta čas, ko je slačil modro obleko, je mrmral sam pri sebi, da pride prihodnjič prav tako vljudo ali pa še bolj udan k akor do slej in morda bo prijazneje sprejet.

MALI OGLASI

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

Oglejte si naše zalogo različnih žit in žitov v vsaki količini naš odjemalce.

Šimenc Hinko, Ljubljana, Resljeva cesta 2 (pri Zmajskem mostu)

NOVOSTI ZA ZAVESE

dobite v veliki izbiri v specialni trgovini

RUDOLF SEVER, Ljubljana, Marijin trg št. 2, kjer vam jih tudi strokovnjaki izvirši.

26/L

OBLEKE, POVRŠNIKE

za gospode

KOSTUME, PLAŠČE za dame

izdeluje elegantno po modi

J. JELOVSEK, modni atelje

LJUBLJANA, Kongresni trg 8 poleg Kino „Matice“

26/L

najcenejši zajtrk in večerjo ter najboljši mlečni izdelki, najceneje v mlečarni Gorenjske mlečarske zadruge, Naklo, Brjavčeva cesta št. 2 nasproti dramskega gledališča.

2586

Če hočete dobro in poceni

našeno pero,

pojdite k

Baraga Ludov.

Ljubljana - nebotičnik

LOKAL VELIK se odda za trgovino za samostalnim. Naslov v upravi »Slov. Narod.«

2636

ZOPET SMO CENEJŠI, Pri ma sportni suknjiči Din 95.-, Trenchcoat Din 420.-, Specijalna izbira pump, močnejše hlače, perilo itd. Presker Sv. Petra 17.

4/L

Operna klet

Morske ribe vseh vrst.

Dalmatinska prvovrstna vina.

Ražnjiči, čevapčiči, zarezbernice.

Razne primorske specialitete. Cene zmerne.

LOZIC MAGDA.

GLASBA

Beseda 50 par, davek 3.- Din

Najmanjši znesek 8 Din

Ratek črn klavir se zaradi selitve takoj ugodno proda. Ogleda se Pod Rožnikom cesta I. št. 9.

2505

2 ES TROMPETE normalne uglasitve v dobrem stanju zamenja za krivovrsto B ali kupi Slavko Repe Bled.

2627

2627

2627

2627

2627

2627

2627

2627

2627

2627

2627

2627

2627

2627

JAVNA ZAHVALA

Podpisani Erik Gismann sem utrpel veliko škodo po požaru, ki je nastal dne 29. avgusta t. l. na mojem poslopju, ki je bilo last bivše tvrdke

„ZDRUŽENE TOVARNE ČEVLEJEV MALLI & DEMBERGER“

V TRZICU.

OBČA ZAVAROVALNA D. D. „SAVA“,

pri kateri sem zavarovan, je došla takoj po prijavi škode na kraj požara in postopala pri še danes izvršeni določiti škodo zelo obzirno in kulantno, radi česar smatram za svojo dolžnost, da izrekam ugledni domači zavarovalnici svoje popolno priznanje in zahvalo.

Obenem se zahvaljujem vsem GASILNIM DRUŠTVOM, ki so prihitela na pomoč ob blizu in daleč ter s svojim požrtvovalnim in neumornim delom dosegla, da je ostal požar lokaliziran in s tem preprečila še večjo škodo, ki bi gotovo zadelo tudi sosed.

V Trzinu, dne 4. septembra 1935.

Erik Gismann

TELEF. 3122—26
POŠT. CEKOVNI
RAČUN ST. 10534
V LJUBLJANI

BRZOJAVKE
NARODNA
TISKARNA
LJUBLJANA

NARODNA TISKARNA

LJUBLJANA, KNAFLJEVA UL. 5

IZVAJA RAZLIČNE TISKOVINE, KAKOR: KUP-CLISKE TISKOVINE, OASOPISNE, TISKOVINE ZA URADE, BANKE, HRANILNICE, POSOJILNICE, VREDNOSTNE PAPIRJE, KOLENDARJE, DIPLOME, REVUE, PROSPEKTE, KATALOGE, RAČUNSKE ZAKLJUČKE, KNJIGE, CENIKE, ENOBARVNI IN VEČBARVNI TISK, PISMA, RAČUNI, KUVERTE, VABILA IN POROČNA NAZNAVILA, VIZITKE ITD.

Občina Ljubljana
Kostni pogrebni zavod

Umrl nam je naš ljubljani oče

IVAN LOZEJ,

dohodkarstveni nadpaznik v pokoju

v 80 leta starosti, po kratkem trpljenju.

Pogreb bo v ponedeljek, dne 9. septembra 1935 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Cegnarjeva ulica št. 4, na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 7. septembra 1935.

Zalujote rodbine: LOZEJ, KOBLICA, KLANČAR, SCHOTT.

KAMENŠEK, CVIKL, ŽIVIČ, REICH.

ZNIŽANE CENE

dvokoles, otroških, igra-
nih, invalidskih vozičkov,

prevoznih tričkljov, motorjev, šivalnih strojev. Ceniki franco!
»TRIBUNA« F. BATEL, tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4

GRAŠKI VELESEJEM

14.—22. septembra 1935.

POSEBNE RAZSTAVE:

»Uporabljajte avstrijska goriva« — »Štats-
jerska umetna obrta« — »Vrtnarstvo« —
»Radio sprejemna sredstva in sredstva za
odpravo motenj«.

Od 14.—17. septembra 1935.

3. zvezna razstava goveje živine Društva
za rejo štajarske rjave živine.
15. septembra: Revija narodnih noš alpkih
dežel s slavnostnim spreedom.

Sejmske izkaznice se dobe: Glavna prodajalnica sejmskih
izkaznic Banka Bežjak, Maribor, Gosposka ul. 25; Avstrijski
konzulat, »Putnik«, oba v Zagrebu; Avstrijsko poslanstvo,
Knez Mihajlov Venac 16, Österr.-öffizielles Reisepropaganda-
büro, Prestolonaslednikov trg 35, oba v Beogradu.

Riviera

TERPENTINOVNO MİLO

je izdelano na podlagi

olivnega olja, zato da

perila hitro skrajno mož-

no belino in čistočito

svežost

Zahtevajte vedno le

Riviera terpentinske

milo.

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«,
Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5

Inserirajte v našem listu!!